

پنجاں تھواواں تے کھلون والا بس وچ کیتا جاون والا سچیاں دا سفر

مسیحی نُقطہ نظر دا جوش، وقار تے شادمانی

جدوں خُدا واضح دِسنا شروع ہو گیا تے علمِ الہیات دی خوشی دا کوئی ٹکانہ نہ رہیا

خُدا دا شکر اے پئی اسی آج فیر رل کے خُدا دے حضور حاضر ہوئے آں تاں پئی اسی رل کے
اوہنوں توں سکھ سکئیے۔ جیویں پئی تسی چنگی طرح دے نال جاندے او پئی اسی ایس ویلے
پنجاں تھواواں تے کھلون والے سچاں دے سفر بارے گل بات کردے پئے آں۔ تے ہُن تیکر
اسی ایہدے تنّاں پڑواں بارے گل بات کیتی اے تے ہُن اسی ایہدے چوتھے پڑاؤ دے بارے
سکھدے پئے آں۔ میں ایہدی ترتیب نوں اک واری فیر تہاڈے لئی دوہراںدا آں۔
سب توں پہلاں اسی ایس سفر نوں شروع کردیاں ہوئیاں خُدا دے تعلق نال گل بات کیتی
سی۔ تے اسی خُدا دی پسند ناپسند دے بارے وچ بہت ساریاں گلاں نوں تفصیل دے نال جانیا
سی۔ تے ایہہ پئی او کیہڑیاں کیہڑیاں گلاں دے وچ خوشی محسوس کردا اے تے او کناں گلاں
نوں پسند کردا اے۔ تے ایہدے علاوہ اسی بہت ساریاں گلاں نوں خُدا دے تعلق دے نال
تفصیل دے نال ویکھیا سی تے اوہناں دے اُتے دھیان کیتا سی۔ ایہدے باجوں اسی کائنات
دے بارے کجھ حقیقتاں اُتے دھیان کیتا سی جدے وچ اسی رہندے پئے آں۔ اسی جاندے آں
پئی کیویں ایہہ کائنات سانوں خُدا دے بارے جانن تے سمجھن وچ بہت ساریاں گلاں نوں

سکھاوندی اے۔ ایس کائنات دے وچ پائے جاوَن والے بے شمار عجائب خُدا دی قُدرت دے بارے سمجھن وچ بہت حد تیکر ساڈی مدد کردے نے۔ تے فیرا گے وھدیاں ہوئیاں اسی اپنے تیجے پڑاؤ دا آغاز کیتا سی جیہڑا پئی انسانیت دے تعلق نال سی۔ جمدے وچ اسی انسانیت تے خُدا تے انسانیت دے وچ پائے جاوَن والے تعلق دے بارے دھیان کیتا سی۔ تے خُدا دا شُکر اے پئی اسی ایس ویلے اپنے چوتھے پڑاؤ ول نوں وھد گئے آں تے ایس ویلے اسی ایہدے تیجے حصے نوں شروع کرن والے آں۔ یاد رکھو پئی اسی ایہدے وچ خُدا تے انسان دے وچ ہون والے وھڈے ملاپ دے بارے سکھاں گے۔ او میل جیہڑا خُدا نے انسان دے نال کیتا سی تے اپنے پتر دی رائیں انسان دا فدیہ دیندیاں ہوئیاں اوہنوں دوبارہ اپنے خُدا تیکر پہنچن دا حق بخشیا سی۔

اُج اسی اپنے نصاب دے دلچسپ موڑ اُتے پہنچ گئے آں تے جے ایس توں پہلاں والے حصے وچ تسی ساڈے نال سی تے تہانوں پتہ ہوئے گا پئی اسی ہُن پنجویں صفحے اُتے پہنچ گئے آں۔ تے اُج جیہڑے موضوع اُتے خُدا دی راہنمائی وچ خاص طور تے ساڈی نظر رہوئے گی او اے یہودیت وچ خُدا دی واحدیت۔ یہودی خُدا دی واحدیت اُتے تے یقین رکھدے نے پر اوہناں دا وھڈا مسئلہ خُدا دیاں کثرت دیاں صفتاں نے پئی او کثرت وچ وی کیویں واحد اے۔ ایس زمانے دے وچ لوکاں دے لئی خُدا دا مطلب اک ایویں دی ذات سی جیہڑی اسمان اُتے اپنے تخت دے اُتے بیٹھی ہوئی اے۔ او شخصیت دے اعتبار نال خُدا نوں واحد سمجھدے سن۔ جدوں

پئی پُرانے عہد نامے دے وچ وی خُدا کثیر الشخصیت نظر آوندا اے۔ ایہدے وچ شک نہیں اے پئی پُرانے عہد نامے وچ ای ایہہ ذکر پایا جاندا اے پئی خُدا اک ای اے تے اوہدے سوا کوئی دوجا دیوتا نہیں پایا جاندا اے ایس لئی خُدا دی ذات اک ای اے۔ انسان دا مرکز اوہدا ذہن اے جیہڑا کم کرن دا فیصلہ کردا اے پر ساریاں کماں نوں ذہن آپ نہیں کردا اے سگوں او اپنیاں دوجیاں حصیاں نوں ایہدے لئی ورتدا اے۔ جیویں پئی جے انسان دا ذہن کُجھ لکھن دا فیصلہ کردا اے تے او اپنیاں ہتھال دی رائیں ایہہ کم کردا اے تے ایویں انسانی اعضا ایویں ایہناں کماں نوں کرن وچ اپنا اپنا کم کردے نے۔ پُرانے عہد نامے دے وچ سانوں خُدا دے ہتھ، اوہدیاں باہنواں دا ذکر ملدا اے۔ ایہناں تشبیہاں دی رائیں ساڈا ذہن اک اعلیٰ ترین حقیقت نوں پچھان تے منن دے لئی تیار ہندا رہندا اے۔

ایہدے وچ کوئی شک نہیں اے پئی ایہہ مسئلہ انسانی اے تے کوئی وی ایس حقیقت توں انکار نہیں کر سکدا اے۔ پر انسانی سوچاں تے کئی شیواں دے بارے وکھرے انسانی نظریے اوہنوں کئی واری مُشکل وچ پادیندے نے تے ایویں انسانی سوچ اُلجھاؤ دا شکار ہو جاندا اے۔ میری نظر دے وچ آج دیاں یہودییاں نوں خُدا دے بارے وچ سیکھن دی بہتی لوڑ اے۔ بھاویں جے او نسل در نسل خُدا دے نال ذاتی تجربے رکھدے بیٹے نے تے کئی واری اوہناں نے خُداوند نوں آزمایا تے ویکھیا وی اے۔ پر آج دے حالات اوس دور توں بالکل وکھرے نے۔ ایس لئی پئی ابے دے لوک خُدا دے نال او ذاتی تجربہ نہیں رکھدے نے جیہڑا اوس ویلے یعنی

پُرانے عہد نامے دے وچ ہُن دا سی۔ اَنج مسیجیاں دے لئی وی بہت ساریاں گلاں بھید دیاں
 گلاں نے۔ کُجھ لوکی تے ایہدے بارے وچ کئی مسئلیاں دے وچ پھسے ہوئے نے۔ وہڈا مسئلہ
 جمدے وچ او پھسے ہوئے نے او اے پاک تثلیث دا مسئلہ یعنی خُدا باپ، بیٹا تے پاک روح۔
 ایہدے وچ کوئی شک نہیں اے پئی خُدا اک اے تے مسیجی تے کسے طرح ایہنوں سمجھ ای
 لیندے نے پر غیر مسیجی ایہدے بارے وچ ہمیشہ لُجھے ای رہندے نے۔ بے شک کوئی وی
 خُدا دے لئی ایہنوں توہین ای سمجھے گا پئی کیہ مسیجی تِناں خُداواں نوں منندے نے؟ اسی
 جنوں خُدا آکھدے آں او اک ای خُدا اے او واحد اے تے اسی اوہنوں الوہیم وی آکھ سکدے
 آں۔ اسی خُدا دیاں کماں دے وچ مداخلت نہیں کر سکدے آں۔ اسی ایہنوں خُدا پئیو، خُدا پتر
 تے خُدا پاک روح دے روپ وچ ویکھدے آں۔ چنگا اے پئی خُدا نے جیہڑا اپنا پاک کلام
 سانوں دِتا اے اسی ایہنوں سمجھئیے تے ایہنوں پڑھئیے۔ خُدا نے اپنے پاک کلام دے وچ ساڈی
 ہر طرح دے نال راہنمائی دے لئی بہت ساریاں گلاں نوں ترتیب دے نال بیان کیتا اے۔
 اک اجیہا بندہ جیہڑا خُدا دے پاک کلام نوں پڑھن دے نال نال اوہنوں خُدا توں مدد منگدیاں
 ہوئیاں سمجھن دی وی کوشش کردا اے۔ او کدی وی حیاتی دیاں مسئلیاں توں مایوس نہیں
 ہندا اے۔ پاک کلام دے وچ بہت سارے حوالے پائے جاندے نے جیہڑے سانوں خُدا
 دی الوہیت تے اوہدے پتر دی شکل وچ جسم وچ آون دے بارے بہت ساریاں گلاں نوں
 تفصیل دے نال دسدے نے۔ خُدا نے کئی سو سال پہلاں ای اپنے ایس منصوبے نوں انساناں

دے لئی اپنیاں کئی نبیاں دی رائیں دسنا شروع کر دتا سی۔ تے جو کُجھ اوہنے اپنیاں نبیاں دی رائیں فرمایا سی او اوہنے ایویں ای پورا کیتا جیویں اوہنے آکھیا سی۔

خُدا نے یوحنا دی رائیں ایہہ پیغام دتا پئی اوہدی راہ نوں تیار کرو تے اوہیاں راہواں نوں سدھیاں کرو۔

خُدا نے یوحنا نوں چُنیا سی پئی او اوہدے اگے اگے جا کے اوہدے لئی راہواں نوں سدھیاں کرے۔ تے اسی جاندے آں پئی اوہنے ایس کم نوں بڑی چنگی طرح دے نال پورا کیتا سی۔ او دریائے یردن وچ لوکاں نوں بہتسمہ دیندا سی تے نالے اوہناں نوں توبہ کرن لئی آکھدا سی۔ او لوکاں نوں دسدا ہندا سی پئی میں تے تہانوں پانی دے نال بہتسمہ دیندا آں پر جیہڑا میرے باہجوں آوئے گا او تہانوں روح تے آگ دے نال بہتسمہ دیوئے گا۔ ایویں او خُداوند یسوع مسیح دے بارے ساریاں نوں دسدا سی۔ تے جدوں اوہنے یسوع مسیح نوں آوندیاں ویکھیا تے ایہہ گواہی دتی پئی ویکھو ایہہ خُدا دا برہ اے جیہڑا دُنیا دیاں پاپاں نوں چک لے جاندا اے۔ خُدا نے اپنے پتر دی ایس آمد دے بارے بہت ساریاں نبیاں دی رائیں پہلاں تو ای بہت کُجھ دس دتا ہويا سی۔ اوہنے اپنیاں نبیاں دی رائیں اوہدے بارے بہت ساریاں نشانیاں دا ذکر پہلاں ای پُرانے عہد نامے دے وچ کر دتا سی۔ اوہنے اپنے پتر دی پیشگی خبر دیون دے لئی دکھریاں ویلیاں وچ دکھریاں لوکاں نوں ورتیا سی۔ اسی پُرانے عہد نامے وچوں کُجھ حوالیاں اُتے دھیان کراں گے جیہڑے سانوں ایس تعلق راہنمائی فراہم کردے نے۔ تے آو اسی سب توں پہلاں

ویکھدے آں پئی اوہدے پاک کلام دے وچ یسعیہ ۶۶ باب دی ۱۸ آیت دے وچ ایویں لکھیا
ہویا اے:

تے میں اوہناں دے کماں تے منصوبیاں نوں جانداں آں۔ او ویلا آوندا اے پئی میں ساریاں
قوماں تے اہل لغت نوں اکٹھیاں کراں گاتے او آون گے تے میرا جلال ویکھن گے۔
تے فیر جے اسی حرقی ایل ۴۳ باب دی ۷ توں ۹ آیت وچ ویکھئیے تے او تھے ایویں لکھیا ہویا
اے:

تے اوہنے مینوں اکھیا پئی اے آدم زاد ایسہ میری تخت گاہ تے میریاں پیراں دی کرسی اے
جتھے میں بنی اسرائیل دے وچکار ہمیشہ تیکر رہواں گا۔ تے بنی اسرائیل تے اوہناں دے
بادشاہ فیر کدی میرے مقدس ناہ نوں اپنی بدکاری تے اپنیاں بادشاہواں دیاں لاشاں نال اوہناں
دے مرن دے نال ناپاک نہ کرن گے۔ کیوں جے او اپنے آستانے میریاں آستانیاں دے کول
تے اپنیاں چوکھٹاں میریاں چوکھٹاں دے کول لگاندے سن تے میرے تے اوہناں دے وچکار
صرف اک دیوار سی۔ اوہناں اپنیاں اوہناں پسرہٹیاں کماں نال جیہڑے اوہناں نے کیتے میرے
مقدس ناہ نوں ناپاک کیتا ایس لئی میں اپنے قمر دے وچ اوہناں نوں ماریا۔ ایویں ہُن او اپنی
بدکاری تے اپنیاں بادشاہواں دیاں لاشاں نوں میرے توں دُور کرن تے میں ابد تیکر اوہناں
دے وچکار رہواں گا۔

خُدا پاکیزگی دا خُدا اے تے او کدی وی پسند نہیں کردا اے پئی اوہدے لوک اوہدے حضور
 وچ رہندیاں ہوئیاں ناپاکی ول نوں دھیان کرن۔ اوہنے اسرائیل نوں اپنی سکونت دے لئی چُنیا
 سی تے اوہناں دے نال وعدہ کیتا سی پئی جے او اوہدیاں حُکماں اُتے پوری طرح دے نال عمل
 کردے رہن گے تے او اوہناں نوں کدی وی فراموش نہیں کرے گا۔ او ہمیشہ اوہناں دے
 وچکار رہوئے گاتے کدی وی اوہناں نوں دست بردار نہیں ہوئے گاتے نہ ای کدی اوہناں
 نوں چھڈے گا۔ بھاویں جے اسرائیلیاں نے کئی واری خُداوند اپنے خُدا دیاں حُکماں نوں توڑیا۔
 تاں وی او اوہاں دے اُتے رحم کردا رہیا تے اوہناں نوں مُعاف کردا رہیا کیوں جے او اوہناں
 دے نال پیار کردا سی۔ او نہیں چاہندا سی پئی اوہدے لوکی جیہڑے اوہدے ناہ توں پچھانے
 جاندے نے او دوجیاں قوماں دے وچ رسوا ہوں۔ اُو اسی اگے وہدے آں تے ویکھدے آں پئی
 اگلا حوالہ کیہڑا اے۔

جے اسی ذکر یاہ ۲ باب دی ۴ تے ۵ آیت اُتے دھیان کریئے تے او تھے ایویں لکھیا ہویا اے:
 تے اوہنوں اکھیا پئی نس تے ایس جوان نوں آکھ پئی یروشلیم انسان تے حیوان دی کثرت دے
 سببوں بے فصیل بستیاں دے وانگر آباد ہوئے گا کیوں جے خُداوند فرماندا اے میں اوہدے لئی
 سارے ای پاسے آتشی دیوار ہواں گاتے اوہدے اندر اوہدی شوکت۔

خُدا اپنیاں لوکاں دی پکی پناہ گاہ اے۔ او ای اوہناں نوں بچاوند تے سنبھالدا اے جیویں پئی او
 اوس ویلے توں کردا آیا اے جدوں اوہنے اوہناں نوں مصریاں دے ہتھوں چھڈایا سی۔ او اُج

وی ایویں ای اے تے اَج وی اپنیاں لوکاں نوں رہائی دینا چاہندا اے۔ جمدا عظیم ثبوت سانوں
ایس صورت وچ ملدا اے پئی اوہنے اپنے سوہنے پتر نوں ایس دُنیا دے وچ گھل دیتا تاں پئی او
اوہدیاں لوکاں دے لئی فدیہ دے کے اوہناں نوں چھڑائے۔ اِک عظیم رہائی جمدا بارے اسی
شاید سوچ وی نہیں سکدے سی پئی ایویں وی ہو سکدا اے۔ پر خُدا دا شکر اے جنہ ساڈی
نجات دے لئی ایس منصوبے نوں ترتیب دیتا تے ایہنوں اپنے پتر ساڈے خُداوند یسوع مسیح
دی رائیں پُوریا وی کیتا۔ اگے وہدے آں تے ویکھدے آں پئی ذکرِ یاہ ۲ باب دی ۱۰ توں ۱۲
آیت دے وچ ایویں لکھیا ہویا اے:

اے صیون دی دھی تُوں گاتے خوش ہو کیونکہ ویکھ میں تیرے کول آ کے تیرے کول
سکونت کراں گا خُداوند فرماندا اے۔ اوس ویلے بہت ساریاں قوماں خُداوند دے نال میل کرن
گئیاں تے میری اُمت ہون گئیاں۔ تے میں تیرے اندر سکونت کراں گاتے فیر تُو جانے گی
پئی فوجاں دے رب نے مینوں تیرے کول گھلیا اے۔ تے خُداوند یہوداہ نوں مُلکِ مقدس وچ
اپنی میراث دا بخزہ ٹھہرائے گاتے یروشلیم نوں قبول فرمائے گا۔

خُدا اپنی قوم نوں آکھدا اے پئی تُو خوش ہوتے شادمانی کر کیوں جے میں تیرے وچ رہواں
گا۔ ایہہ بہت وڈے اعزاز دی گل اے پئی خُدا آپ اپنیاں لوکاں دے وچ سکونت کرے گا۔
تے ایہدے باہجوں اگے وہدے آں تے ویکھدے آں پئی ذکرِ یاہ ۸ باب دی ۳ آیت وچ کیہ
لکھیا ہویا اے:

خُداوند ایوں اکھدا اے پئی میں صیون دے وچ واپس آیا آں تے یروشلیم دے وچ سکونت
کراں گاتے یروشلیم دا ناہ شہرِ صدق ہوئے گاتے فوجاں دے رب دا پہاڑ مُقدس پہاڑ اکھوائے
گا۔

مسیح دے آون دے نال ای خُدا دے مُنہ دیاں گلاں پُوریاں ہونیاں شروع ہو گئیاں سن۔ تے
ایویں خُدا دا مُکاشفہ اپنے عروج تے جا پہنچیا سی۔ اسی یسوع مسیح دی رائیں ایس گل نوں
پڑھدے آں تے سُنندے وی آں پئی اوہدے علاوہ ہور کوئی وی نہیں جاندا اے پئی پیو کون
اے، خُدا روح اے۔

اسی خُدا دے پاک کلام نوں دو حصیاں دے وچ ونڈھے آں۔ ایہہ دو حصے پُرانا عہد نامہ تے
نواں عہد نامہ اکھواندے نے۔ خُدا نے اپنے پتر دی آمد دے بارے وچ جہنیاں وی گلاں نوں
بیان کیتا سی اوہنے ایہناں نوں نویں عہد نامے دے وچ پُورا کیتا سی۔ جیویں پئی اوہنے اگھیا سی
اک بچاون والا آئے گاتے ایہہ اوہنے پُرانے عہد نامے وچ اگھیا سی جیہڑا پئی نویں عہد نامے
دے وچ پُورا ہو گیا سی۔ مطلب ایہہ پئی جو کجھ خُدا نے ارادہ کیتا سی تے جو کجھ اوہدے
منصوبے دے وچ شامل سی اوہنے او سارا کجھ اپنیاں نبیاں دی رائیں لوکاں دے اُتے پُرانے
عہد نامے وچ یسوع مسیح دے آون توں پہلاں ای ظاہر کر دتا سی۔ تے ایہدے باہجوں کئی
صدیاں تیکر چُپ چھائی رہی۔ تے فیر اخیرى او ویلا آای گیا جدوں خُدا نے اوس اپنے مکتی دے
منصوبے نوں عملی طور تے پُورا کیتا سی۔

پاک کلام دے وچ بہت ساریاں تھاواں وچ خُداوند یسوع مسیح نوں صلح داتے سلامتی دا
شہزادہ اُکھیا گیا اے۔ اوہنے اپنے آپ نوں پیش کردیاں ہوئیاں اوس وہڈے تے دُوبہنگے فاصلے
نوں ختم کر دتا سی جیہڑا خُدا تے انسان دے وچ پایا جاندا سی۔ اوہنے اپنا لہو لیا تے پاک ترین
مُقام دے وچ داخل ہو گیا تاں پئی ساری انسانیت دیاں بہت زیادہ تے بھاریاں پاپاں دی کامل
قربانی دے سکے۔ اسی خُدا دے پتر تے سانوں مگتی دیون والے ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے
ایس وہڈے پیار دے لئی اوہدا شکر کردے آں۔

جے تسی پُرانے عہد نامے دے وچ بیان کیتے گئے واقعات نوں دھیان دے نال پڑھو تے تسی
دیکھو گے پئی ایہدے وچ امن تے سلامتی دی پیشین گوئی کیتی گئی اے۔ تے ایہہ ساریاں
پیشین گوئیاں نویں عہد نامے دے وچ یسوع مسیح دی رائیں وریاں ہندیاں نے۔

جے اسی ۴۰۰ ورے پہلاں لکھے جاون والے یہودی ادب دا مطالعہ کریئے تے فیر ایہدے
باجوں یہودی ادب نوں وی دیکھئیے تے سانوں پتہ لگدا اے پئی خُداوند ایس کلام دی رائیں
اپنیاں لوکاں دے نال مخاطب ہندا اے تے ایہدے بارے وچ گل بات کردا اے۔

جے اسی یہودی لٹریچر دے بارے تفصیل جاندے ہوئے تے اوتھے سانوں عبرانی دے وچ لکھے
ہوئے ہزاراں ورقے ملدے نے جیہڑے اوہناں دی ادبی، مذہبی تے معاشی تاریخ نوں چنگی
طرح دے نال سمجھن وچ اہم کردار ادا کردے نے۔

یہودی اک خُدا نوں منندے نے کیوں جے اوہناں دے شریعت دے وچ ایہہ واضح پایا جاندا
اے پئی تُو خُداوند اپنے خُدا دی ای عبادت کرنا۔ تے بیان کیتا گیا اے اوہدے علاوہ کوئی دوجا
خُدا ہے ای نہیں اے۔ تُو اپنے سارے دل اپنی ساری جان اپنی ساری عقل تے اپنی ساری
طاقت دے نال خُداوند اپنے خُدا دے نال محبت رکھنا۔

یہودیاں دے نیڑے اک خُدا توں علاوہ کسی دوجے خُدا دی عبادت کرنا اک ایویں دا پاپ سی
جمدی مُعافی نہیں اے۔ اوہناں دے کول پائے جاون والے صحیفے پہلاں ای ایویں دیاں
پیشگوئیاں دے نال بھرے ہوئے سن۔ آو اسی ایہناں وچوں کجھ دے اُتے دھیان کردے آں
اسی ویکھاں گے پئی ملاکی ۳ باب دی پہلی آیت دے وچ ایویں لکھیا ہویا اے:

ویکھو میں اپنے رسول نوں گھلاں گاتے او میرے اگے اگے راہ نوں ٹھیک کرے گا۔ تے
خُداوند جمدے تسی طالب او ناگمان اپنی ہیکل دے وچ آمووجود ہوئے گا۔ آہو عہد دا رسول
جمدے تسی آرزو مند او آوئے گا فوجاں دا رب اکھدا اے۔

ایہہ پُرانے عہد نامے دی اخیری کتاب اے تے ایہدے باجھوں خُدا نے اپنیاں پیشگوئیاں
دے سلسلے وچ کجھ صدیاں دے لئی وقفہ پایا ی۔ جے ویکھیا جائے تے پُرانے عہد نامے دی
اخیری کتاب ملاکی تے نویں عہد نامے دی پہلی کتاب متی دی رائیں لکھے گئے انجیلی بیان دے
وچ چار سو وریاں دا عرصہ اجہیا اے جمدے وچ سانوں کوئی وی پیشگوئی یا کوئی وی تحریر نہیں
ملدی اے۔ ایس دور نوں چُپ دا دور اکھیا جاندا اے۔ ایس سارے عرصے دے وچ خُدا نے

اپنیاں لوکاں دے نال کوئی گل بات نہیں کیتی سی تے نہ ای ایس سارے دور وچ کوئی نبی برپا
ہویا سی۔ آکھیا جاسکدا اے پئی خُدا نے اپنیاں لوکاں دے نال دل کرنا چھڈ دتا سی۔ تے بائبل دا
تجزیہ کرن والے آکھدے نے پئی ایس ویلے خُدا نے اپنیاں لوکاں نوں اوہناں دی سخت دلی
دی وجہ توں چھڈ دتا سی۔ ایس چُپ دے چار سو وریاں دے باہجوں دا دور اپا کر فا دا دور اے۔
آکھیا جاندا اے پئی جدوں ہواواں بالکل چُپ ہو جاون تے بہت زیادہ جلس ہو جاوے تے اوس
ویلے کوئی طوفان آون والا ہندا اے۔

خاموشی دا دور جمدے وچ خُدا نے لوکاں دے نال کوئی گل بات نہیں کیتی سی۔ ایس دور وچ
یہودیّاں دے وچ بہت ساریاں رسماں تے غلط گلاں شروع ہو گئیاں سن اوہناں دیاں عقیدیاں
دے وچ بہت زیادہ اختلاف پیدا ہو گیا سی تے اوہناں نے ایہدے وچ کجھ ہور گلاں نوں شامل
کر دیاں ہوئیاں ایہدے خالص ہون نوں مکا دتا سی۔

اوہناں نے اپنیاں مذہبی رسماں دے وچ بہت ساریاں ایویں دیاں گلاں نوں شامل کر لیا سی
جہناں نوں صرف دکھاوے دے لئی کیتا جاندا سی۔ تے ایہدے علاوہ اک مخصوص فرقے نے
یہودی مذہب نوں اپنیاں رسماں دی وجہ توں بہت زیادہ تبدیل کر دتا سی۔ پر خُداوند یسوع
مسیح نے اوہناں دیاں ایہناں رسماں دی وضاحت دے نال نشانہ ہی کیتی سی تے اوہناں دی
بھرپور طور تے اصلاح کرن دی کوشش کیتی سی۔ اوہنے اوہناں نوں سچائی دا درس دتا تے آکھیا
پئی کدی وی صرف دکھاوے دی عبادت نہ کرو۔ اوہنے اوہناں نوں آکھیا پئی اپنے دلوں ہو کے

تے پوشیدگی دے نال خُدا دی عبادت کرو۔ اوہنے اوہناں نوں خُدا پئیو تے خُدا پتر تے اوہناں
دے وچ قائم تعلق دے پچھان بخشی تے اک ایویں دی حیاتی لنگاون دی تعلیم دتی جیہڑی خُدا
دی مرضی دے مطابق ہوئے تے جمدے وچ خُدا کی مرضی نوں سب توں اگے رکھیا جاندا
ہوئے۔

خُدا نے اوہدی زمینی حیاتی دے وچ ای اوہدے بارے گواہی دے دتی سی پئی او اوہدا سوہنا پتر
اے جمدے توں او خوش اے۔ یسوع مسیح دی پیدائش توں لے کے اوہدی موت تیکر دے
بارے وچ خُدا نے پاک کلام دے پُرانے عہد نامے دے وچ اپنیاں نبیاں دی رائیں تفصیل
دے نال دسیا سی۔ او ازل توں ای خُدا دے نال سی تے ابد تیکر اوہدے نال رہوئے گا۔ او تے
خُدا اک ای نے تے خُدا اوہدے وچ رہندیاں ہوئیاں اپنیاں کماں نوں پُوریاں کردا اے۔ او
اپنے پتر دی سُندا اے تے اوہدے نال بے حد پیار کردا اے۔ اوہنے اوہدے لئی بیت لحم شہر
نوں چُنیا سی پر کیوں جے اوہدے زمینی ماں پئیو ناصرت دے رہن والے سن ایس لئی اوہنوں
یسوع ناصری آکھیا جاندا سی۔

اسی جاندے آں پئی جدوں او پیدا ہويا تے اوس ویلے کیویں دے حالات پائے جاندے سن۔
اوہدا کنواری مریم توں پیدا ہونا تے جدوں او پیدا ہويا تے اوہدے لئی او تھے کوئی خاص انتظام
نہیں پایا جاندا سی۔ ایستھوں تیکر پئی اوہدے لئی اک معمولی سرائے دے وچ وی کوئی تھاں
نہیں لہھی سی۔ پر ایویں ایس لئی ہويا سی کیوں جے اوہدے بارے وچ آکھیا گیا سی پئی اوہدے

لئی ایویں ای ہوئے گا۔ اوہنے ساڈے نال رہن دے لئی ایس ای حالت وچ ایس زمین اُتے آنا سی۔ مطلب ایہہ پئی اوہنوں بہت ای حلیمی دی حالت وچ پیدا ہونا سی۔ جے اسی اپنے معاشرے دے وچ ویکھئیے تے ساڈے وچوں جیہڑا بندہ بہت ای غریب ہندا اے شاید اوہدے بچے دے جمن دے لئی وی مناسب انتظام کیتا جاندا ہوئے گا۔

پر جے او چاہندا تے کیہ اپنے لئی کسے شاہی محل دے وچ انتظام نہیں کر سکدا سی؟ او چاہندا تے او کسے وی شاہی خاندان نوں ایہدے لئی چُن سکدا سی۔ پر نہیں۔۔۔ اوہنے ایویں نہیں کیتا۔ اوہنے اپنے آپ نوں حلیم کردیاں ہوئیاں انسانیت نوں وی حلیمی دا سبق دتا سی۔ اوہدی پیدائش توں لے کے اوہدی موت تیکر دی ساری زمینی حیاتی انسانیت دے لئی اک عظیم نمونہ سی۔ اوہنوں ایس زمین اُتے رہندیاں ہوئیاں بہت ساریاں ایویں دیاں لوکاں دے ولوں مخالفت دا سامنا وی رہیا سی جیہڑے اوہنوں پسند نہیں کردے سن۔ پر اوہنے کدی وی اپنے خُدا ہون نوں کسے وی ذاتی مقصد دے لئی نہیں ورتیا سی سگوں اوہنے اپنی الہی قُدرت نوں صرف انساناں دی بھلیائی دے لئی ورتیا سی۔

تے جدوں یسوع مسیح دی پیدائش یہوداہ دے بیت لحم دے وچ ہوئی تے ناصرت دے وچ رہن دے سببوں اوہنوں او یسوع ناصری اُکھوایا سی۔ اوس ویلے او تھے رومیاں دی حکومت سی تے یہودیّاں دی مذہبی حالت وی بہت حد تیکر مختلف ہو چکی سی۔ او حقیقت توں بہت ای دُور ہو چکے سن تے بہت ساریاں ایویں دیاں گلاں سن جہناں نوں اوہناں نے اپنے حالات دے

مُطابق بدل لیا سی۔ او وکھرے خُداواں اُتے ایمان رکھن لگ پئے سن۔ ایہناں ۳ سو وریاں
 دے وچ اوہناں دی مذہبی حالت ایس حد تیکر خراب ہو چکی سی پئی ایہدے توں پُرانے
 یہودی جیہڑے اصلیت نوں جاندے سن او وی تنگ آگئے سن۔ ایہناں دے وچ او یہودی وی
 شامل نے جیہڑی یسوع مسیح دی آمد نوں شدت دے نال اڈیکدے پئے سن۔ اسی نویں عہد
 نامے دے وچ کجھ ایویں دیاں لوکاں دا ذکر وی پڑھدے آں جنہاں نوں خُداوند یسوع مسیح دی
 آمد دا بڑی بے چینی دے نال انتظار سی۔ تے اوہناں نے جدوں یسوع مسیح نوں ویکھیا تے
 اوہناں نے اوہدے مسیح ہون دی گواہی دتی تے خُدا دا شکر ادا کیتا پئی اوہناں نے ایس نجات
 دہندہ نوں اپنیاں اکھیاں دے نال ویکھ لیا اے۔ پر اسی جاندے آں پئی اوس ویلے یہودیاں
 دے وچ بہت سارے فرقے بن چکے سن۔ بہت ساریاں یہودیاں نے یہودیت نوں وکھریاں
 وکھریاں گروہاں دے وچ ونڈیا ہویا سی جہدی وجہ توں بہت ساریاں اُلجھناں وی پیدا ہو گئیاں
 سن جنہاں نوں سُبُلجھانا ویلے دی اشد ضرورت سی۔ ایہہ ای وجہ سی پئی یسوع مسیح دا اوس
 ویلے وچ انا بہت ای ضروری سی تے ایہہ سارا کجھ خُدا دے الہی منصوبے دا اک حصہ سی۔
 اوس ویلے دی تصویر دا اک مخصوص حصہ آج وی سانوں ساڈے معاشرے دے وچ ویکھن
 نوں ملدا اے، آج وی بہت ساریاں لوکاں نے مسیحیت نوں بہت ساریاں گروہاں دے وچ ونڈیا
 ہویا اے۔

دھیان کرو پئی جیویں اوس ویلے یہودیت بہت ساریاں ٹولیاں دے وچ اک وکھری شکل اختیار کر گئی سی ایویں ای آج مسیحیت وی ایس ای گروہ بندی دا شکار اے۔ لوکی خُدا دے پتر دی اصلی تعلیم نوں اپنی مرضی دے مطابق وکھری طرح دے نال پیش کرن دی کوشش کردے پئے نے۔ تے ایویں کرن توں پہلاں خُدا توں راہنمائی حاصل نہیں کیتی جاندی پئی اے۔ سگوں لوکی اپنی اپنی مرضی دے مطابق تعلیم نوں پیش کردے پئے نے تے ایویں لگدا اے پئی مذہب دے وچ اپنیاں سہولتاں نوں اہمیت دتی جاندی پئی اے۔ بہت ساریاں لوکاں نے مذہب نوں ایویں فرقیوں دے وچ ونڈیا ہویا اے پئی لوک اصلیت توں بہت اے دُور ہو گئے۔ تے یاد رکھو پئی ایہہ بہت ای وڈا نقصان اے جمدی تلافی شاید ممکن نہیں اے تے ایہدے ول اوہناں ساریاں لوکاں نوں دھیان کرن دی لوڑ اے جیہڑے ایویں کرن وچ اپنا اپنا کردار ادا کردے پئے نے۔

پر اسی ابتھے یہودی گروہاں دی گل کردے پئے آں تے میں بیان کرداپیا ساں پئی او خُدا توں بہت دُور ہو گئے سن تے اوہناں دے وچ بڑے اختلافات پائے جاندے سن تے اوکئی ٹولیاں وچ ونڈے گئے سن۔ ایہناں ۸۲۰ وریاں دے وچ یہودیت اپنے اصلی محور توں بالکل ای پراں ہو گئی سی۔ بھاویں جے میں اوہناں دے بارے وچ بہت زیادہ تے نہیں جاندا آں پئی اوہناں دے وچ کیہڑیاں کیہڑیاں گلاں سن جیہڑیاں بدل گئیاں سن۔ پر ایہہ گل یقینی اے پئی خُدا دی عبادت سچائی دے حوالے دے نال کرن دے حوالے دے نال اوہناں وچ بہت ساریاں

تبدیلیاں آگئیاں سن جنناں نوں منفی وی آکھیا جاسکدا اے۔ اسی کیوں جے او دور دیاں رسماں نوں اپنیاں اکھیاں دے نال تے نہیں ویکھیا پر اوہناں دے بارے سانوں تاریخی طور تے ایویں دا مواد وضاحت دے نال ملدا اے۔ جیہڑا سانوں ایہنوں یقینی طور تے سمجھن وچ مدد دیوئے گا پئی او کتھوں تیکر اپنی اصلیت نوں کھو چکے سن۔ ساڈے کول ابے وی ایہدے بارے تاریخی مواد پایا جاندا اے جہدا تسی مطالعہ کرسکدے او۔ پر مختصر ایہہ پئی او اپنے مرکز توں بہت دُور ہو چکے سن۔ اوہناں نے بہت ساریاں گلاں نوں اپنی مرضی دے مطابق ایہدے وچ شامل کیتا ہویا سی۔ او خدا، شریعت تے یسوع مسیح دی آمد دے بارے وچ مختلف نظریئے رکھدے سن۔ تے جے تسی وی ایس دور دا دُہنگیائی دے نال مطالعہ کرنا چاہندے او تے ضرور کرو پر مختصر ایہہ ای اے پئی او خدا توں دُور ہو چکے سن تے اوہناں وچ مذہبی طور تے بہت اختلاف پائے جاندے سن۔

بحیرہ مُراد دے طُومار وی اوہدے جلال دے تخت تے اوہدے جلال دیاں تختیاں دے بارے گل کردے نے۔

نجرہ مُردار دے طُومار ۹ باب دی ۳ آیت:

میں عالمِ بالا دے گھر دے وچ سکونت کراں گا (او ہدیے لیاون گے) او سوختنیاں قُربانیاں پیش کرن گے۔ اسرائیل دے بچے ایہناں آزادانہ قُربانیاں دے علاوہ میرے لئی اک قوم ہون گے۔ میں اوہناں دے لئی آں تے ہمیشہ اوہناں دے نال رہواں گا۔ میں اپنی گھر (ہیکل) نوں

اپنے جلال توں پاک کراں گا۔ تخلیق دے دیہاڑے تیکر میرا جلال ایہدے وچ سکونت کرے
گا۔ فیر میں اپنے عہد دے مطابق اپنی ہیگل نوں بناواں گا جیہڑا میں یعقوب دے نال بیت
ایل دے مقام تے بنھیا سی۔

خُدا آکھدا اے پئی او اپنیاں لوکاں دی حشمت نوں فیر نحال کرے گا۔ خُدا اپنی قوم دے نال
بے حد پیار کردا اے۔ تے کدی وی او اوہناں نوں ہمیشہ دے لئی نہیں چھڈ دیوئے گا۔ او
کدی وی اوہناں دی مدد کرن توں انکار نہیں کرے گا بشرطیکہ اوہدے لوک سچے دل دے نال
خُداوند اپنے خُدا نوں یاد کرن۔ خُداوند رحیم اے تے او مُعاف کرن نوں ترجیح دیندا اے۔
بھائیوں جے او مُنصف وی اے تے اوہدیاں صفتاں وچوں اک ایہہ وی اے پئی او مُعاف کرن
تے رحم کرن نوں پسند کردا اے۔

تے ایہدے باہجوں کجھ ہور حوالے وی پائے جاندے نے جنہاں دا ایہدے نال دُہنگا تعلق اے
جیویں پئی ذکر یاہ ۱۴ باب دی ۸، ۴ تے ۱۶ آیت جتھے ایویں لکھیا ہويا اے:

تے اوس دن او زیتون دے پہاڑ دے اُتے جیہڑا یروشلیم دے مشرق دے وچ واقع ہے
کھلوئے گا تے کوہ زیتون وچکاروں پھٹ جاوئے گا۔ تے اوہدے مشرق توں مغرب تیکر اک
وہڈی وادی ہو جائے گی کیوں جے اُدھا پہاڑ شمال نوں سرک جاوئے گا تے اُدھا جنوب نوں۔
تے اوس دن یروشلیم توں آبِ حیات چالو ہوئے گا جدا اُدھا بحرِ مشرق نوں وگے گا تے اُدھا
بحرِ مغرب نوں۔

تے یروشلم نال لڑن والیاں قوماں توں جیہڑیاں بچ رہن گئیاں سال بسال بادشاہ رب الافواج
نوں سجدہ کرن تے عیدِ خیام مناون آون گے۔

خُداوند یسوع مسیح نے اگھیا سی پئی جیاتی دا پانی میں آں جیہڑا میرے توں پھوئے گا او ہمیشہ
تیکر فیر کدی وی پیسا نہیں ہوئے گا۔ خُدا نے کئی سو سال پہلاں اپنے بندے ذکرِ یاه دی
رائیں ایس پیشنگوئی نوں فرمایا سی جہدا تعلق اوہدے سوہنے پتر دے یروشلم دے اُتے راج
کرن دے نال سی۔

تے ایہدے باہجوں اسی ویکھاں گے ملاکی ۳ باب دی آیت جتھے ایویں لکھیا ہویا اے:
ویکھو میں اپنے رسول نوں گھلاں گاتے او میرے اگے راہ ٹھیک کرے گا۔ خُداوند جہدے تسی
طالب او ناگمان اپنی ہیگل دے وچ آ موجود ہوئے گا۔ آہو عہد دا رسول جہدے تسی آرزو مند او
آوئے گا رب الافواج فرماندا اے۔

تے فیر جے اسی زبور ۹۲ دی ۱۲ تے ۱۳ آیت نوں پڑھئیے تے سانوں ایس خوشی دی خبر دا اک
پرچھاواں استتھے وی ویکھن نوں ملدا اے۔ جتھے ایویں لکھیا ہویا اے:

میدان تے جو کجھ اوہدے وچ ہے باغ باغ ہو
فیر جنگل دے سارے درخت خوشی دے نال گاؤں لگن گے
خُداوند دے حضور کیوں جے او آوندا پیا اے۔
او زمین دی عدالت کرن نوں آوندا پیا اے۔

او صداقت دے نال جہان دی
تے اپنی سچائی دے نال قوماں دی عدالت کرے گا۔

ایہدے نال ای اگے وہدے آں تے زبور ۹۸ دی ۹ آیت نوں ویکھدے آں جتھے ایویں لکھیا
ہویا اے:

خُداوند دے حضور کیوں جے او زمین دی عدالت کرن دے لئی آؤندا پیا اے۔
او صداقت دے نال کمان دی تے راستی دے نال قوماں دی عدالت کرے گا۔

یسوع دے ویلے تے باہجوں دے یہودی ایہنوں اہے تیکر مُستقبل دی نگاہ دے نال ویکھدے
نے۔ اسی ایہتھے کجھ یہودی کتاباں دے وچوں حوالیاں نوں وی ویکھاں گے۔
خوک باب دی ۳، ۴ تے ۹ آیت وچ ایویں لکھیا ہویا اے:

کائنات دا خُدا قادرِ مطلق اپنے تخت توں پٹھیاں اُترے گا او کوہِ سینا اُتے چڑھے گا تے اپنا خیمہ
اوٹھے لگاوے گا تے اپنی قوت تے جاہ و جلال دے نال اَسمان توں آئے گا۔ ویکھو او دس ملین
دی فوج دے نال آوے گا تے عدالت کرے گا۔

تے فیر اسی ویکھاں گے موسیٰ دا عہد نامہ ۱۰ باب دی ۳، ۱، تے ۷ آیت تے ۱۲ باب دی ۱۳
آیت:

اوہدی بادشاہت اوہدی ساری مخلوق دے وچ ظاہر ہوئے گی۔ اَسمانی خُدا اپنے شاہانہ تخت توں
آوئے گا تے او اپنیاں پُتراں دے ولوں اپنے تخت توں غصے دے نال اُٹھے گا تے ساریاں بُتاں
نوں برباد کر دیوئے گا۔ خُدا اپنی دُنیا نوں پہلاں ای جاندا اے۔ او جاوئے گا تے اپنا عہد جیہڑا
اوہنے بنھیا اے پُورا کرے گا۔

جوبلیز ۱۰ باب دی ۲۶ توں ۲۸ آیت:

میں پیٹھاں اُتراں گا تے ہمیشہ اوہناں دے نال رہواں گا اوہنے حاضر فرشتے نوں آکھیا۔ موسیٰ
دے لئی اوس ویلے تیکر لکھ جدوں تیکر میں اوہدے وچکار اپنے مقدس نوں قائم نہیں
کر لیندا آں۔ تے خُداوند ساریاں دیاں نظراں دے سامنے ہوئے گا تے ہر کوئی ویکھے گا پئی میں
سرائیل دا خُدا تے یعقوب دیاں بچیاں دا باپ تے کوہ صیون اُتے ابدی بادشاہ آں۔

ایہدے باہجوں کجھ ہور حوالے پائے جاندے نے جنہاں اُتے اسی دھیان کراں گے۔

پسقتا رباطی ۱۴۶ توں ۱۴۷ ویں صدی مسیح دے باہجوں:

تے قدّوس مُبارک اے جیہڑا اُتے کھلوتا ہوئے گا [کوہ زیتون] او ایہنوں کھول دیوئے گا تے و
[جلاوطن] اوہدے کول آون گے۔

استھوں تیکر پئی آزادی پاؤن والیاں نوں یہوواہ وی ملن نوں آوے گا۔ اُتے بیان کیتے گئے بہت سارے پیغامات یہودہ توں منسوب نے۔

یہودیت کثرت دے مسئلے تے (یہوواہ دا فرشتہ تے ابنِ انسان)

نحرہ مُردار دے طومار کدی اوہدے جلال دا تخت تے کدی اوہدے جلال دیاں تختیاں دے بارے گل کردے نے۔

ابراہام دے مُکاشفے (پہلی دوجی صدی) دے کول یہوواہ دا فرشتہ (جیہڑا یہوواہ دا ناہ لیندا اے) ابراہام دے ولوں کیتی جاون والی پرستش دیاں گیتاں دے وچ ایویں مخاطب ہندا اے (۷ باب دی ۸ آیت توں)۔

ابدی خُدا، قادرِ مُطلق، پاک و مُبرا، بے داغ، اک ای خُدا، لاثانی، لافانی، بے نیاز، جہدا نہ کوئی پئیو اے تے نہ ای کوئی ماں، ہر شے دا پیدا کرن والا، کامل، انصاف کرن والا، شعلہ فشاں، اعتبار کرن دے قابل، رحم کرن والا، صبر کرن والا، سوہنا، اُچی شان والا، ایلی۔

(استھوپک وچ اک فرشتہ دا ناہ) تُو او اے جہنے مینوں بچایا تے پیار کیتا۔

یہودیّاں دیاں باہجوں آون والیاں تحریراں وچ یہوواہ دے فرشتے نوں میڈا ٹرن آکھیا گیا اے۔

ادب وچ ایہدی الوہیت اُتے بڑی بحث ہوئی اے تے او بالکل نہیں جاندے نے پئی اوہدی کثرت دے بارے وچ کیہ کرن۔

اک صدوقی نے آر ایڈ تھ نوں آکھیا پئی لکھیا اے۔ اوہنے موسیٰ نوں آکھیا پئی خُدا دے کول
آؤ۔ ایہنوں ایویں لکھیا ہونا چاہیدا سی پئی میرے کول آؤ۔

اوہنے جواب دتا بولن والا میٹا ٹرن سی۔ اوہدا ناہ اپنے مالک دی طرح اے جیویں پئی لکھیا ہویا
اے۔ میرا ناہ اوہدے وچ اے ایس ای وجہ توں صدوقی نے آکھیا سانوں اوہدے توں دُعا منگنی
چاہیدی اے۔ ربی دا جواب نہ دی صورت وچ سی ایہہ گل متن توں طاہر ہندی اے۔
مینوں اوہدے نال نہ بدلو، جے ایویں دی گل اے تے آیت کیوں جاری رہندی اے؟ او
تُھاڈیاں خطاواں نوں مُعاف نہیں کرے گا۔

ربی نے جواب دتا میں تُہانوں یقین دواندا آں پئی اسی ایہنوں اگے اگے چلن والا نہیں
منندے آں جیویں پئی لکھیا ہویا اے۔ جے تیری (خدا دی) حضوری میرے نال نہیں تے فیر
سانوں اپنے نال لے چل۔

ابراہام دا عہد نامہ (پہلی دوجی صدی بعد از مسیح) اک انسان چیدا دے تخت دے اُتے بیٹھا ہویا
اے۔

دو بوہیاں دے وچ اک خوفناک تخت اے۔ اوہدے وچوں اگ ورگی بلور دی چمک ظاہر ہندی
سی۔ جمدے اُتے اک عجیب و غریب بندہ بیٹھا ہویا سی جیہڑا سورج دی طرح چمکدا پیا سی
جیہڑا خُدا دے پتر دی طرح سی۔ تے او عجیب و غریب شخص عدالت کردا سی تے روحاں نوں
حُکم دیندا سی۔

رَبی ہمیشہ اَسمان دیاں دو قوتاں دے بارے وچ گل بال کردے سن۔

میڈا ٹرن نوں چوتھی پنجویں صدی دے وچ یہوواہ توں کجھ ای گھٹ خیال کیتا جاندا سی۔

آر اسماعیل نے اگھیا میڈا ٹرن الوہی حضوری دے شہزادے نے مینوں اگھیا اوہدی میرے لئی

محبت عالم بالا دیاں ساریاں شیواں تے ہستیاں توں بہتی اے۔ اوہنے مینوں برکت دتی اے

تے عظیم الشان لباس عطا کیتا اے جہدے وچ چمکیلے نگینے جڑے ہوئے نے۔ اوہنے میرے سر

دے اُتے شاہانہ تاج رکھ دتا اے۔ جہدے وچ ۴۹ شاندار چمکدار نگینے جڑ دتے گئے نے۔

جیہڑے سورج دیاں کرناں دی طرح اَسمان دیاں چاراں کونیاں وچ اپنی روشنی پھیلاندا ہے۔

اوہنے میرے سر دے اُتے تاج رکھیا اے۔ اوہنے عالم بالا دے سارے گھرانے دی موجودگی

دے وچ مینوں اگھیا پئی تئسی یہوداہ توں کجھ گھٹ او۔ الگزنڈریہ دے فیملو نے پیدائش دیاں

سوالاں وچ ایہنوں دوجے درجے دا خُدا اگھیا اے۔

بڑے مُناسب انداز دے وچ، بغیر جھوٹ دے خُدا دے مُنہ وچوں ایہہ لفظ نکلے نے پئی کائنات

دے خُدا پئیو دی طرح کوئی وی شے نہیں بنائی گئی اے۔ پر دوجے خُدا دے نمونے تے جیہڑا

اعلیٰ ہستی دا کلمہ اے۔ ایہہ عقلی طور تے انسانی روح دے لئی مُناسب اے یعنی انسان نوں

خُدا دے کلمہ دی طرح ہونا چاہیدا اے۔ خُدا دا ایہہ کلمہ ممکنہ فطری عقل توں اُچا اے۔

ابتدائی تاریخ دے وچ اسرائیل دا اک بہت وڈا ربی لہنگیا اے۔۔۔ ربی اکیبا۔۔۔ اوہدا یقین سی

پئی انسان لفظی طور تے یہوواہ دے تخت دے وچ شریک اے۔

میرے ویکھدیاں ای تخت لگائے تے قدیم الایام بیٹھ گیا۔

تخت کیوں؟ اسی سکھیا اے اک خُدا دے لئی تے اک داؤد دے لئی۔ آراکیوا آرنے ایہدے
اُتے احتجاج کیتا اے: اکیوا تُسی کئی دیر تیکر بے دینی دے وچ رہو گے؟ اک تخت عدالت
دے لئی تے دوجا رحم دے لئی۔ ایویں اکیوا آرنے آریوز دی توجیہ نوں تسلیم کرلیا۔

پولوس نے شیماورتیا تے واحدنیت دی وضاحت کیتی۔

استشنا ۶ باب دی ۴ توں ۶ آیت:

سُن اے اسرائیل! خُداوند ساڈا خُدا اک ای خُداوند اے۔ تُو اپنے سارے دل تے اپنی ساری
جان تے اپنی ساری طاقت دے نال خُداوند اپنے خُدا دے نال محبت رکھ۔ تے ایہہ گلاں جہناں
دا اَج میں تینوں حکم دیندا آں تیرے دل دے اُتے نقش رہن۔

اکرنتھیوں ۸ باب دی ۶ آیت:

پر ساڈے نیڑے تے اک ای خُدا اے یعنی پئیو جہدے ولوں ساریاں شیواں نے تے اسی
اوہدے ای لئی آں۔ تے اک ای خُداوند اے یعنی یسوع مسیح جہدی رائیں ساریاں شیواں
موجود ہوئیاں تے اسی وی اوہدی ای رائیں آں۔

یسعیاہ ۴۵ باب دی ۲۳ آیت:

میں اپنی ذات دی قسم کھادی اے۔ کلامِ صدق میرے منہ نکلیا اے تے او ٹلیگا نہیں پئی ہر اک گھٹنا میرے حضور جھکیگا تے ہر اک زبان میری قسم کھاوے گی۔

ہُن نویں عہد نامے دے وچوں تہاڈے لئی اک حوالہ پیش اے۔ یہودی مسیح خُداوند نوں خُدا دا پتر تے خُدا دے کلمے دے طور تے جان لگ پئے سن۔ ایہدے وچ کوئی شک نہیں اے پئی ایہہ لقب آپ خُدا نے خُداوند یسوع مسیح نوں دتے ہوئے سن۔ تے ایہدا مطلب ایہہ ای ہویا پئی خُدا ثالث خُدا اے۔

فلپیوں ۲ باب کی ۱۰ اور ۱۱ آیت:

تاں پئی یسوع دے ناہ توں ہر اک گھٹنا جھکے گا۔ بھائی اَسْمَانِیاں دا ہوئے بھائی زِمینِیاں دا۔ بھائی اوہناں دا جیہڑے زمین دے ہیٹھاں نے۔ تے خُدا باپ دے جلال دے لئی ہر اک زبان اقرار کرے پئی یسوع مسیح خُداوند اے۔

توریت جیہڑی پُرانے عہد نامے دی کتاب سی اوہناں دے خیال وچ توریت دے وچ پایا جاوَن والا خُدا کوئی ہو ر سی۔ تے ۴۰۰۰ ورے پہلاں خُدا اپنیاں فرشتیاں دی رائیں اپنیاں لوکاں دے نال کلام کردا سی تے او فرشتے یہواہ دے فرشتے سن۔ تے دوجے عہد نامے دے وچ خُدا

جہناں فرشتیاں دی رائیں کلام کردا رہیا اے او خُدا دے فرشتے اکھوائے سن۔ تے فیر نویں عہد
 نامے دے وچ ابنِ آدم دا ذکر پایا جاندا اے۔ جدوں پئی پُرانا عہد نامہ تے شریعت دے بارے
 گل کردا اے جہدے وچ حیاتی بسر کرن دے لئی بہت سارے قاعدے تے ضابطے پائے
 جانداں نے، شریعت پاک کردی اے۔۔۔ برف دی وانگر۔۔۔ جہدے اُتے اوہناں نے ایمان
 رکھنا شروع کر دتا سی۔ میں حیران آں پئی کیویں توریت دے وچ پاکیزگی دے معیار نوں قائم
 کیتا گیا سی۔ انسان ہندیاں ہوئیاں تے اسی ایس معیار اُتے پورے ای نہیں اُتر سکدے آں۔
 سانوں پُرانے عہد نامے دے وچ دانی ایل دی کتاب دے وچ وی ابنِ آدم دا ذکر ملدا اے۔
 جے اسی دانی ایل دیکتاب دی ۷ ویں باب دی ۹ تے ۱۰ تے فیر ۳۱ تے ۴۱ آیت وچ دیکھئے
 تے او تھے ایویں لکھیا ہویا اے:

میرے دیکھدیاں ای تخت لگائے گئے تے قدیمُ الایام بیٹھ گیا۔ اوہدا لباس برف دے وانگر سفید
 سی۔ تے اوہدے سر دے وال خالص اون دے وانگر چٹے سن۔ اوہدا تخت اگ دے شعلے دی
 طرح سی تے اوہدے پہنے بلدی ہوئی اگ دی طرح۔ تے اوہدے حضوروں اک آتشی دریا جاری
 سی۔ ہزاراں ہزار اوہدی سیوا وچ حاضر سن تے لکھاں لکھ اوہدے حضور کھلوتے سن۔
 تے میں رات نوں رویا وچ دیکھیا تے کیہ دیکھدا آں پئی اک بندہ آدم زاد دے وانگر آسمان
 دیاں بدلاں دے نال آیا تے قدیمُ الایام تیکر پہنچا۔ او اوہنوں اوہدے حضور لیائے تے سلطنت

تے حشمت تے مملکت اوہنوں دتی گئی تاں پئی سارے لوک تے اُمتاں تے اہل لُغت اوہدی
سیوا کرن۔ اوہدی سلطنت ابدی سلطنت اے جیہڑی جاندی نہ رہوئے گی۔

یہودی ادب دے وچ پائی جاوے والی اک مثال
ایل ایکس ایکس دا ترجمہ پُرانے دور دے وچ آیا جیویں پئی قدیم ویلے دے وچ آیا۔
خنوک دی تشبیہ [۲ صدی مسیح توں پہلاں تے پہلی صدی مسیح دے باہجوں] بالکل او ای
تصویر [۱ خنوک ۶۲ باب دی ۱ توں ۶ آیت تے ۵۱ باب دی پہلی آیت توں]
ایویں خُدا نے بادشاہاں تے اُچیاں لوکاں نوں تے اوہناں نوں جیہڑے زمین دے ہٹھاں نے
حکم دتا۔

اپنیاں اکھیاں کھولو تے اپنا نرسنگا اُچا کرو بھائی جے تئسی چُنیدہ نوں مندے او۔ تے روحاں دا
خُداوند اپنے جلال دے تخت دے اُتے بیٹھا اے۔ راستی اوہدی روح دے وچوں اُنڈیلی گئی
اے۔ اوہدے مُنہ وچوں نکلن والے الفاظ پاپیاں تے شریعت نوں نہ منن والیاں نوں مُکا
دیندے نے۔ او اوہدے سامنے تباہ و برباد ہو جاندا ہے۔ تے اوس دیہاڑے سارے بادشاہ
اعلیٰ رُتبے والے تے او جیہڑے زمین دے اُتے حاکم نے اُٹھ کھلون گے تے ویکھن گے پئی او
جلال دے تخت دے اُتے بیٹھا اے۔ راستبازاں دا انصاف راستی دے نال ہوئے گاتے کوئی
بے کار تے فضول لفظ اوہدے اگے نہ بولیا جاوے گا۔ اوہناں دے اُتے ایویں مُصیبت آوے گی

جیویں عورت نوں جمن دے درد لگدے نے۔ جدوں او ابن آدم نوں جلالی تخت دے اُتے بیٹھیا
ہویا ویکھن گے تے اوہناں دا دُکھ درد مگ جاوے گا۔

[دھیان کرو ایہہ زبور ۱۱۰ تے دانی ایل ۷ باب دے وچ پائے جاون والیاں خیالاں دے نال
ملدا جُلدا اے]

اوہناں دناں دے وچ شیول اپنے سارے واجبات ادا کر دیوے گی تے دوزخ اوہناں نوں دے
دیوے گی جیہڑے ایہدے حقدار نے۔ او مُردیاں وچوں جی اُٹھن والیاں وچوں صرف
راستبازاں تے نیک لوکاں نوں ای چُنے گا۔ جدوں اوہناں نوں چُنے گاتے مگتی اوہناں تیکر پہنچ
جاوے گی۔ تے اوہناں دناں دے وچ چُنے ہوئے میرے تخت دے اُتے بیٹھن گے تے اوہناں
دے دل، ضمیر تے مُنہ توں حکمت دے بھید نکلن گے تے او روحاں دے خُدا نوں جلال دیون
گے۔ اوہناں دناں وچ پہاڑ بھيڈاں تے مینڈھیاں وانگر نچن گے۔ تے پہاڑیاں میمنیاں دے
وانگر کُدن گئیاں تے آسمان دے فرشتے خُوشی دے نال روش ہون گے۔ کیوں جے اوس
دیہاڑے چُنے ہوئے اُٹھن پھکے ہون گے تے زمین خُوشی مناوے گی تے راستباز اوہدے وچ
سکونت کرن گے تے چُنے ہوئے اوہدے وچ ٹُرن گے۔

ایتھے اک مسئلے نوں بیان کیتا گیا اے پئی یہوواہ دی بادشاہی صرف اوہدی ای بادشاہی ہوئے گی
جہدے وچ اوہدا کوئی شریک نہیں ہوئے گا سگوں او کلا ای بادشاہی کرے گا۔ ایہدے وچ کوئی
شک نہیں اے ایہہ بالکل سِدھی جی گل اے پئی خُدا واحد اے تے اوہدی کسے دے وی نال

ایویں دی شراکت نہیں ہندی اے پئی کوئی اوہدے وچ مُدخلت کرن والا یا کرن والی ہوئے
 سگوں اوکلا ای حکومت کرے گا۔ اوہدی بادشاہی دے وچ جلال ہوئے گا۔ کیہ ایہہ جلال ایویں
 داجلال ہوئے گا پئی جیہڑا کجھ فاصلے تے ہوئے یا ایس جلال دے وچ کوئی دُوری پائی جاندی
 ہوئے۔ اوہداجلال اک طاقت اے تے اوہدے وچ قوت پائی جاندی اے۔ جے اسی ۷۰۰ ورے
 تے ۸۰۰ ورے مسیح توں پہلاں دیاں تحریراں دے اُتے دھیان کریئے تے اسی ویکھدے آں
 تے اوتھے سانوں یہودی ادب دے وچ خُدا دی بادشاہی دے کدی وی نہ مکن دے بارے ذکر
 ملدا اے۔

خُدا دی بادشاہی ایویں دی اے پئی ایہہ کدی وی لکے گی نہیں سگوں ایہہ ہمیشہ تیکر قائم
 رہوئے گی۔

جدوں اسی یہودی ادب دے وچ عبرانی خُدا دا ذکر پڑھدے آں تے اسی تے اوتھے اک ایویں
 دے خُدا دا خیال پیش کیتا گیا اے جیہڑا جاہ و جلال تے قوت والا خُدا اے۔ ایہدے وچ کوئی
 شک نہیں اے پئی عبرانی خُدا توں ڈردے رہے نے۔ اوس ویلے اسرائیلیاں دے وچ جیہڑی
 زبان بولی جاندی سی یا جیہڑی زبان نوں او ورتدے سن اوہدے وچ وی اختلاف پایا جاندا سی۔
 بالکل اوویں ای جیویں پئی اُج وی بہت ساریاں زبانیں دے وچ اختلاف پایا جاندا اے۔ تے کجھ
 تے ایہنوں بالکل وی برداشت نہیں کردے نے۔ دُنیا دے وچ پائیاں جاون والیاں مختلف
 زبانیں دے وچ جیہڑا اختلاف پایا جاندا اے اوہدے اثر اوہناں دیاں خیالاں دے وچ وی پایا جاندا

اے تے اوہناں دیاں خیالاں دے وچ وی بہت حد تیکر اختلاف پایا جاندا اے۔ تے ایویں
زبانناں شک وچ پاؤن دا سبب بندیاں نے۔ بہت چر دے باہجوں عبرانیاں نے اوہنوں سمجھیا
جیہڑا پئی اوہناں دے پُرانے ادب دے وچ پایا جاندا سی۔ جے اسی ہُن وی ایس ترجمے نوں لے
کے ویکھئے تے ایہدے وچ بہت زیادہ اختلاف پائے جاندے نے۔ کلام دیاں گلاں مُکاشفے دیاں
گلاں نے تے ایہہ خُدا دے الہی بھید نے جہناں نوں او اپنیاں لوکاں دے اُتے ظاہر کر دیا اے۔
تُسی مُکاشفے نوں جاندے ای او ایہدے توں مُراد اے ظاہر ہونا یا مُنکشف ہونا۔ پُرانے عہد
نامے دے وچ خُدا نے اپنیاں لوکاں دے اُتے بہت ساریاں گلاں نوں ظاہر کیتا سی۔ اوہناں
دے وچوں بہت ساریاں نوں تے اسی بڑی چنگی طرح دے نال جاندے آں۔ جیویں پئی موسیٰ
اُتے خُدا نے اپنے مُکاشفے نوں ظاہر کیتا سی۔ تے فیر اسی نویں عہد نامے دے وچ وی پڑھدے
آں پئی خُدا نے اپنیاں منن والیاں دی راہنمائی دے لئی اپنے مُکاشفے نوں اپنے بندے یوحنا
دی رائیں ظاہر کیتا سی۔ تے بائبل مُقدس دی آخری کتاب مُکاشفہ اے۔ پُرانے عہد نامے وچ
لوکاں تے اپنیاں منن والیاں اُتے اپنے بھیداں نوں ظاہر کرن دا خُدا دا طریقہ بہت ای وکھرا
سی۔ خُدا نے اپنیاں لوکاں دے اُتے حصہ بہ حصہ کلام نوں نازل کیتا سی۔ ایہدی مثال ایہہ
ہے پئی خُدا نے خُدا دے علم دیاں کجھ پہلوواں دا نزول خُدا دے بندے موسیٰ دے اُتے ہويا سی
تے اوہناں گلاں دا ابراہام نوں پتہ نہیں سی۔ تے فیر جہناں گلاں دا انکشاف خُدا نے یسعیاہ بنی
دے اُتے کیتا سی دوجیاں نوں اوہناں دے بارے کجھ پتہ نہیں سی جیویں پئی خُدا نے اوہدے

اُتے ظاہر کیتا سی۔ خُدا نے یسعیہ نوں ایہہ دسیا پئی مسیح دُکھ اُٹھائے گا پر ایہہ نہیں دسیا سی
پئی او پیدا کتھے ہوئے گا۔ ایس سوال دا جواب میکاہ نوں دتا گیا سی۔ ایویں ای اسرائیلی قوم نوں
ایہہ دسیا گیا سی پئی او کثralا قانیم اے، پر ایہہ خیال اوہناں دے لئی کُجھ واضح نہیں سی۔
خُدا نے اپنیاں بندیاں دیاں اکھیاں نوں کھولیا، خُدا جیہڑا راستبازی دا خُدا اے اوہناں دیاں
اکھیاں نوں کھولے گا۔

او اپنی روح وچوں اوہناں دے اُتے اُنڈیلے گاتے اوہناں دے سارے اتھرو پونجھ دیوئے گا۔
تے جیہڑے درد تے تکلیف دے وچ نے اوہناں دے اُتے رحم کرے گا۔ خُدا دا روح بجنہش
کر دا اے۔ مسیح ساریاں دے راز کھول دیوئے گا پاک تثلیث جمدے اُتے ساڈا ایمان اے او
ساریاں گلاں نوں سانوں بیان کرے گا۔ جیویں پئی خُدا راستبازاں نوں چُن لیوئے گا تاں پئی
تُسی چُنیاں ہوئیاں نوں ویکھ سکو۔ خُدا دا او روح سارا کُجھ کرے گا۔ تے ایہہ سارا کُجھ روح دی
رائیں ای ممکن ہوئے گا۔ ایس ویلے جیہڑیاں گلاں راز دیاں لگدیاں نے او ظاہر ہون گئیاں۔
اسی پاک روح دی رائیں قوت پاندے آں اسی پاک تثلیث دی قوت نوں کم کردیاں ہوئیاں
ویکھ سکدے آں۔ او راستبازاں نوں چُن لیوئے گا یسوع مسیح آپ راستباز سی۔ بہت سارے
لوک پاک روح نوں اک پھل دے نال تشبیہ دے دیندے نے تے اکھدے نے پئی پھل تے
اک اے پر ایہدی خوشبو، ایہدی رنگت تے ایہدا ذائقہ ایہہ ساریاں شیواں رل کے اک پھل
بندیاں نے۔

اسرائیلیاں دے لئی خُدا دے کئی روپ بڑی حیران کردیوں والی گل سی۔ اسی رومی تے یونانی ادب دے وچ عدالت دے بارے پڑھدے آں۔ مسیحیاں دے نیڑے عدالت دا تصور ایہدے توں بالکل وکھرا اے۔

سوال ایہہ پیدا ہندا اے پئی جیہڑے چُن لئے گئے نے تے جیہڑے راستباز نے اوہناں دی پچھان کیہ اے؟ ماضی وچ خُدا اوہناں دے نال سی تے اوہناں دے نال عہد بنھدا سی۔ خُداوند دا جلال اوہناں دے نال سی تے اوہدا فرشتہ اوہناں دے نال کلام کردا سی۔ یہودیّاں دے وچ ایہہ رسماں وی رہیاں نے پئی او اپنے آپ نوں چُنیا ہو یا مخصوص کیتا ہو یا ظاہر کرن دے لئی اپنا سروی منڈواندے سن تے ایویں کردیاں ہوئیاں او اپنے آپ نوں الگ ظاہر کردے سن۔ پر آج دے دور وچ ایہہ فیشن دے طور تے کیتا جاندا اے۔

مسیحیاں دے وچ چُنے ہوئے دی نشانی ایہہ ہے پئی او پاک تثلیث دے بھید نوں جاندے نے جیہڑا روح نے سانوں دتا اے۔ ے ویسے وی اپنے آپ نوں مخصوص ظاہر کرنا یا ایہدے لئی کوئی دُنیاوی نشان رکھنا ایہہ مسیحی حیاتی دا حصہ نہیں اے۔

خُدا دا اک بہت ای اُچا تے پاک روحانی نظام پایا جاندا اے تے خُدا نے انسان نوں اپنی صورت تے بنایا اے۔ اسی ایس غیر معمولی حقیقت نوں پاک تثلیث دے بھید نوں سمجھن دے لئی ورت سجدے آں

تے اسی مسیح دے بارے جان دی خواہش رکھدے آں جیہڑا پئی خُدا دا پُتر اے تے سب توں
وکھری اہمیت رکھدا اے۔

ایہہ بڑا پخگا سوال اے۔ خُدا نے عدالت دا سارا کم پُتر دے سپرد کیتا ہویا اے تے پُتر وچ وی
او ای صفتاں پائیاں جاندیاں نے جیہڑیاں پئیو دے وچ پائیاں جاندیاں نے۔ پُتر اپنے تَرن
پھرن، بیٹھن اٹھن وچ اپنے پئیو دی طرح ای لگدا اے۔ ایویں ای جیویں خُدا پئیو اے اوویں
ای پُتر یعنی یسوع مسیح اے۔ یسوع مسیح نے آپ آکھیا پئی جو کجھ پئیو کردا اے او ای پُتر وی
کردا اے۔ تے فیر یوحنا ۵ باب دی ۲۰ آیت دے وچ لکھیا ہویا اے:

جیویں پئیو مُردیاں نوں جیوندیاں کردا اے اوویں ای پُتر وی جنہاں نوں چاہندا اے جیوندہ کردا
اے۔ ایہہ ساریاں گلاں ایس گل ول نوں اشارہ کردیاں نے پئی او ای خُدا اے تے او ای ابنِ
آدم اے۔

خُدا دا پُتر ساڈا دھیان ایس ازلی رشتے ول نوں کرواندا اے جیہڑا پاک تثلیث دے پہلے تے
دوجے اقنوم دے وچ پایا جاندا اے۔ ایہہ محبت دا رشتہ ازل توں اے تے ایہہ ہمیشہ تیکر قائم
رہوئے گا۔

مسیح نے پئیو نوں مخاطب کردیاں ہوئیاں آکھیا: توں دُنیا نوں بناون توں پہلاں میرے نال
محبت رکھی۔ جدوں اسی پاک تثلیث نوں سامنے رکھدے آں تے ساڈے اُتے ساری گل واضح
ہو جاندی اے تے اسی ایہنوں سوکھیاں ای سمجھ لیندے آں۔ اسی پُرانے عہد نامے دے وچ

کئی فرشتیاں دا ذکر پڑھدے آں جیویں پئی خُدا نے فرشتیاں دی رائیں لوکاں دے نال گلاں
کیتیاں۔ ابرہام جیہڑا خُدا دا خاص بندہ سی خُدا نے اوہدے نال گلاں کیتیاں۔ او خُدا دا چُنیا ہویا
بندہ سی تے خُدا اوہدے نال کلام کردا سی۔

خُدا دیاں فرشتیاں وچوں جہناں دا ذکر اسی نویں عہد نامے وچوں پڑھدے آں اوہناں وچوں
جبرائیل تے مائیکل دا ناہ آوندا اے۔ یہوواہ دے فرشتے بہت ای مہربان رہے نے او ہر ویلے
خُدا دی سیوا کردے رہندے سن، او خُدا دیاں ساریاں کماں نوں بڑی چنگی طرح دے نال
پوریاں کردے سن۔ جدوں اسی نویں عہد نامے نوں شروع کردے آں تے اسی ویکھدے آں
پئی او تھے وی خُدا نے فرشتے دے سپرد اک اہم کم کیتا سی۔ او سانوں او تھے یسوع مسیح دی
پیدائش دے بارے خوشی دی خبر دیندا ہویا نظر آوندا اے۔

خُداوند نے جیہڑا کم جبرائیل دے سپرد کیتا اوہنے اوہنوں پورا کیتا۔
سارے فرشتے اوہدے تابع ہو کے کم کردے رہے۔

اسی تثلیث نوں تجربے دے نال سمجھ سکدے آں۔ اسی اجیہ خُدا دی عبادت کردے آں جیہڑا
آسماناں اُتے رہندا اے تے ساڈی فکر کردا اے۔ ایہدے نال ای او پتر دی شخصیت وچ
ساڈے اندر اے۔ اسی اوہدے پتر دی رائیں اوہنوں ویکھ سکدے آں تے پاک روح دی رائیں
اوہنوں محسوس کر سکدے آں۔

ایہہ ساڈے ایمان دا بھید اے پئی مسیح یسوع پاک روح دی قدرت نال پیٹ وچ پیا، کنواری
مرہم توں پیدا ہویا، اوہنے ساڈیاں پاپاں دی خاطر دُکھ سہیا، مصلوب ہویا مر گیا دفن ہو یا تیجے
دیہاڑے مُردیاں وچوں جی اُٹھیا، اَسمان اُتے چڑھ گیا تے خُدا باپ دے سچے ہتھ جا کھلوتا اے
جتھوں او جیوندیاں تے مُردیاں دی عدالت کرن نوں آون والا اے۔

اَسمان اُتے جاون توں پہلاں یسوع مسیح نے اپنیاں شاگرداں دے اُتے ایس گل نوں ظاہر کر
دِتا سی: یسوع نے کول آکے اوہناں دے نال گلاں کیتیاں تے آگھیا پئی اَسمان تے زمین دا سارا
اختیار مینوں دِتا گیا اے۔ ایس لئی تسی جا کے ساریاں قوماں نوں شاگرد بناؤ تے اوہناں نوں
باپ، بیٹے تے پاک روح دے ناہ توں بہتسمہ دو۔

اِک خُدا وچ تِن شخصیتاں ایہناں تِناں اقا نیماں دے لئی جیہڑے پُرانے تے نویں عہد نامے
دے وچ ورتیا گیا اے او یہواہ اے۔ مسیح جیہڑا جیوندہ اے اوہدا وعدہ ویکھ لوؤ۔ ویکھو میں دُنیا
دے اخیر تیکر ہمیشہ تہاڈے نال آں۔

آمین

خداوند کا شکر ہو آج کے اس خوبصورت موقع کے لئے کہ ہم اک بار پھر مل کر سیکھنے کی غرض سے اکٹھے ہوئے ہیں۔ جیسا کہ آپ اچھی طرح سے جانتے ہیں کہ ہم اس وقت پانچ پڑاؤ پر مُشتمل سچائی کے سفر پر گامزن ہیں اور اب تک ہم نے اس کے تین پڑاؤ پر تفصیل کے ساتھ غور کیا ہے اور اب اس وقت ہم اس کے چوتھے پڑاؤ کی بابت سیکھ رہے ہیں۔ اس کی ترتیب میں ایک بار پھر آپ کے لئے دوہرا دیتا ہوں۔

سب سے پہلے ہم نے اس سفر کو شروع کرتے ہوئے خدا کے تعلق سے بات چیت کی تھی۔ ہم نے خدا کی پسند ناپسند کے بارے میں بہت سی باتوں کو تفصیل کے ساتھ جانا تھا۔ اور یہ کہ وہ کن کن باتوں میں خوشی محسوس کرتا ہے۔ وہ کون سی باتوں کو ناپسند کرتا ہے اور اس کے علاوہ اور بہت سی باتوں کو ہم نے خدا کے تعلق سے تفصیل کے ساتھ دیکھا اور اُن پر غور کیا تھا۔ اس کے بعد ہم نے کائنات کے بارے کچھ حقائق پر بات چیت کی تھی جس میں ہم رہ رہے ہیں۔ ہم نے دیکھا تھا کہ کس طرح سے یہ کائنات ہمیں خدا کو سمجھنے اور اُسے پہچاننے کے بارے میں بہت سی باتوں کو سکھاتی ہے۔ اس کائنات میں پائے جانے والے بے شمار عجائب خدا کی قدرت کے بارے میں بہت کچھ سمجھنے میں ہماری مدد کرتے ہیں۔ اور پھر آگے بڑھتے ہوئے ہم نے اپنے تیسرے پڑاؤ کا آغاز کیا تھا جو کہ انسانیت کے تعلق سے تھا۔ جس میں ہم نے انسانیت اور خدا اور انسانیت کے درمیان میں پائے جانے والے تعلق کی بابت بہت سی باتوں پر غور کیا تھا۔ اور ہم خداوند کا شکر کرتے ہیں کہ اب اس وقت ہم اپنے

اس سفر کے چوتھے پڑاؤ کا آغاز کر چکے ہیں اور ابھی ہم اسے چوتھے پڑاؤ کے چوتھے حصے کو شروع کرنے والے ہیں۔ یاد رکھیں کہ ہم اس پر ایک عظیم ملاپ کے حوالے سے سیکھیں گے۔ وہ عظیم ملاپ جو خدا نے انسان کے ساتھ کیا اور اپنے بیٹے کی بدولت انسان کا فدیہ دیتے ہوئے اُسے دوبارہ سے اپنے خدا تک رسائی کا حق بخشا۔

مجھے اُمید ہے کہ ہم میں سے ہر ایک کے پاس اس سچائی کے سفر کا تحریری خاکہ موجود ہوگا۔ تو آج ہم اپنے اس حصے کا آغاز اس خاکے کے مطابق کرتے ہیں جہاں پر یوں لکھا ہوا ہے:

یسوع مسیح کی کامل انفرادیت۔

یسوع مسیح خدا ہوتے ہوئے بھی ایک انسان تھا لیکن ایک عام انسان نہیں تھا بلکہ وہ کامل انسان تھا جو کہ اُس کے علاوہ اور کوئی بھی نہیں ہے اور نہ ہی ہو سکتا ہے۔ ہم سارے نئے عہد نامے میں سے اُس کی کامل شخصیت کے مختلف پہلوؤں کو دیکھ سکتے ہیں اور جان سکتے ہیں کہ کیا کچھ تھا جو اُسے دوسروں سے جدا کرتا اور منفرد بناتا تھا۔ تمام اناجیل اُس کے حالاتِ زندگی کو بیان کرتی ہیں اور اُسے اس طرح سے پیش کرتی ہیں کہ وہ ہر لحاظ سے منفرد نظر آتا ہے۔ وہ خدا تھا جو کہ انسان بن کر ہمارے درمیان میں آگیا تھا اور اُس نے ہماری خاطر صلیبی دُکھ کو برداشت کیا تھا تا کہ ہمیں ہمارے گناہوں کی ابدی سزا سے بچا سکے۔ اُس نے اس زمین پر وقت گزارتے ہوئے اپنی زندگی کے ذریعے ایک کاملیت کے نمونے کو انسانیت کے لئے پیش کیا تھا۔ جس کے اثرات ہمیں اُس کے ساتھ وقت گزارنے والے اُس

کے شاگردوں کی زندگیوں میں بھی دیکھنے کو ملتے ہیں جب انہوں نے اُس کے اُس عظیم ارشاد کو عملی جامہ پہنانے کے لئے اُس کے نام کی مُنادی ساری دُنیا میں کرنا شروع کر دی تھی۔ اُس کے رسولوں نے اُس کے لوگوں کی راہنمائی کے لئے اُس کی مدد کے وسیلہ سے بہت سی باتوں کو تحریری شکل میں پیش کیا تھا جنہیں کلیسیا میں خاصی اہمیت حاصل ہوئی۔ اور اُس کے پاک روح کی مدد سے جو کُتب اور مختلف کلیسیاؤں کو لکھے جانے والے خطوط ضابطہ تحریر میں آئے تھے وہ الہامی تصور کرتے ہوئے اُس کے پاک کلام کا حصہ بھی بنے ہیں۔ اُس کا پاک کلام ہمیں اُس کی صفات اور اُس کی شخصیت کے تمام کامل پہلوؤں کے بارے میں بہت حد تک تفصیلات فراہم کرتا ہے۔

عبرانیوں کے نام خط میں ہمیں یسوع کے بارے میں بہت سے بیانات ملتے ہیں کہ وہ ایک استاد سے بڑھکر تھا وہ ایک نبی سے بڑھکر تھا۔ وہ کاملیت کا مجسمہ تھا اور کوئی بھی عیب یا داغ اُس کی ذات میں تصور بھی نہیں کیا جاسکتا تھا۔ کیونکہ ایک کامل قربانی کے لئے بے حد ضرور تھا کہ وہ برہ جسے قربان کیا جانا تھا وہ پاک اور بے عیب ہوتا۔

لوگ اُس نہیں جانتے تھے کہ وہ خُدا کا اکلوتا اور پیارا بیٹا ہے۔ اِس لئے اُسے ایک نبی خیال کیا جانے لگا تھا۔ تو آئیے ہم سب سے پہلے یہی دیکھتے ہیں کہ نبی سے کیا مراد ہے؟

نبی ایک امتیازی نشان ہوتا ہے اور یہ دوسروں سے یقیناً مختلف ہوتا ہے۔ ”نبوت کی کوئی بات آدمی کی خواہش سے نہیں ہوئی بلکہ آدمی روح القدس کی تحریک کے سبب سے خدا کی

طرف سے بولتے تھے، ”ہم ایک نبی سے یہ توقع رکھتے ہیں کہ وہ کسے خداوند فرماتا ہے نہ کہ، میں تمہیں کہتا ہوں۔ اور جب ہم یسوع مسیح کے بارے میں پڑھتے ہیں تو ہمیں یہ کہتا ہوا نظر آتا ہے کہ میں تم سے کہتا ہوں۔ مراد یہ کہ وہ نبی نہیں بلکہ اس سے بڑھ کر تھا۔

غور کریں کہ ایک نبی اس طرح سے بات کرتا ہے کہ خداوند فرماتا ہے۔ مطلب یہ کہ خدا نے اُسے فرمایا اور اُس نے اُسے لوگوں تک پہنچایا لیکن یہاں پر ہم دیکھ سکتے ہیں کہ وہ کہتا ہے کہ میں تم سے کہتا ہوں۔ مطلب وہ ہی ہے جو کہ نبیوں سے فرماتا ہے اور یہاں پر وہ براہِ راست مخاطب ہے۔ اُس نے اپنی حکمت و دانش سے بھرپور باتوں اور تعلیمات کو سادہ اور عام فہم بنانے کے تمثیلوں کی شکل میں پیش کیا تھا۔

اور پاکستان کے مالک کی تمثیل تو آپ نے ضرور سنی ہوگی کی جب پاکستان کا مالک اپنے باغ کو اپنے نوکروں کے حوالے کر کے دور دراز چلا گیا ایک لمبے عرصے کے لئے۔ میں لوقا کی معرفت لکھے گئے انجیلی بیان کا آپ کے لئے کنگ جیمز ترجمے میں سے پڑھوں گا۔

وہ ایک نبی سے بڑھ کر تھا یسوع کے بارے میں اسکی زمینی زندگی میں بھی لوگ اس کے بارے میں جاننے کے خواہش مند رہتے تھے۔ اور آج بھی بہت سے مذاہب اس بات کو مانتے ہیں کہ وہ ایک نبی سے بڑھ کر تھا۔ یسوع مسیح کی صلیبی موت سے پہلے ہم کلامِ مقدس میں پڑھتے ہیں کہ وہ بڑے شاہانہ انداز سے یروشلیم میں داخل ہوا۔ اور لوگوں نے اس راہ میں اپنے کپڑے پچھائے اور کھجور کی ڈالیاں لہراتے ہوئے اس کا استقبال کیا، یوں لوگوں نے

اُس کے ساتھ اپنی بھرپور عقیدت کا اظہار کیا تھا۔ اور اس ہجوم کو کوئی روک نہیں سکتا تھا اسلئے کہ اگر لوگ اس کا استقبال نہ کرتے تو وہ ایک ایسا سما تھا کہ بے جان چیزیں بھی اس کی حمد اور تعریف پر مجبور ہو جاتیں کیونکہ یہ بادشاہوں کے بادشاہ کی یروشلیم میں آمد تھی۔ وہ ایک ایسی عظیم ہستی تھا کہ اس کے بارے میں فریسی شرع کے عالم سبھی مجو گفتگو رہتے تھے۔ تو میں کہ رہا تھا کہ یسوع نے ایک تمثیل بیان کی اور جیسا کہ ہم اس حوالے میں سے پڑھتے ہیں: خدمت گزار بمقابلہ فرزند

لوقا ۲۰ باب کی ۹ سے ۱۶ آیت:

پھر اس نے لوگوں سے یہ تمثیل کہنی شروع کی کہ ایک شخص نے تاجستان لگا کر باغبانوں کو ٹھیکے پر دیا اور ایک بڑی مدت کے لئے پردیس چلا گیا اور پھل کے موسم پر اس نے ایک نوکر باغبانوں کے پاس بھیجا تاکہ وہ تاجستان کے پھل کا حصہ اسے دیں لیکن باغبانوں نے اسکو پیٹ کر خالی ہاتھ لوٹا دیا پھر اس نے ایک اور نوکر کو بھیجا۔ انہوں نے اسکو بھی پیٹ کر اور بے عزت کر کے خالی ہاتھ لوٹا دیا۔ پھر اس نے تیسرا بھیجا۔ انہوں نے اسکو بھی زخمی کر کے نکال دیا اس پر تاجستان کے مالک نے کہا کہ میں کیا کروں؟ میں اپنے پیارے بیٹے کو بھیجوں گا شائد اسکا لحاظ کریں جب باغبانوں نے دیکھا تو آپس میں صلاح کر کے کہا یہی وارث ہے اسے قتل کریں کہ میراث ہماری ہو جائے پس اسکو تاجستان سے باہر نکال کر قتل کا اب تاجستان کا

مالک ان کے ساتھ کیا کرے گا ؟ وہ اگر باغبانوں کو ہلاک کرے گا ۔ اور پاکستان اوروں کو دے دیگا ۔

یقیناً آپ اس کہانی سے بہت اچھی طرح واقف ہیں کہ مالک نے اپنا مال اپنی جائیداد بلکہ اپنا ایک باغ نوکروں کے حوالہ کیا ہے آج بھی مختلف ملکوں کے صدور دوسرے ملک کو جاتے ہیں اور اپنا اختیار دوسروں کے سپرد کرتے ہیں ، اور اسی طرح بادشاہ بھی دوروں پر نکلتے ہیں اور اختیار کو دوسروں کے سپرد کرتے ہیں اس لئے اس مالک نے جو کیا وہ کچھ عجیب بات نہیں تھی کوئی ایسا کام نہیں تھا جو معمول سے ہٹ کر ہو بلکہ یہ تو روایت ہے اور لوگ ایسا کرتے ہیں کہ دوسروں کو مختار نامہ لکھ کر دے دیتے ہیں ۔ تو اس مالک نے بھی ایسا ہی کیا اس کہانی میں اگر معمول سے ہٹ کر کوئی کام ہوا ہے تو وہ یہ ہے کہ نوکروں کو بھیجنے کے بعد مالک نے اپنے بیٹے کو باغبانوں کے پاس بھیجا ہے اور عام طور پر ایسا نہیں ہوتا ہے ۔ مالک اپنے نوکروں ہی سے معاملات طے کرواتے ہیں اس نوکر کو ایسے کاموں کے لئے بھیجا جاتا ہے ۔ جس کو سب سے کم اجرت دی جاتی ہے اور اس کہانی میں ہم نے سنا ہے کہ بیٹے کو بھیجنے سے پہلے اس مالک نے آزمائشی طور پر اپنے نوکروں کو بھی بھیجا تھا ، جن کا برا حال ان باغبانوں نے کیا۔

ہم دیکھتے ہیں کہ ہر زمانے میں لوگ دوسروں کے سپرد اپنے اختیارات کرتے ہیں اور ابراہام کے زمانے میں بھی ایسا ہوتا تھا ۔

مختار کو اختیار دیا جاتا ہے ابراہام کے زمانے میں بھی ایسی مثالیں دیکھتے ہیں اب اس مالک نے بھی باہر جانے سے پہلے اپنا تانکستان نوکروں کے حوالے کیا اور پھر کیا ہوا۔ اس تمثیل میں یسوع نے بیٹے کی اہمیت کو واضح کیا ہے ابراہام کو ہم دیکھتے ہیں کہ وہ اپنے بیٹے کی پیدائش پر بے حد خوش تھا وہ اسحاق کی پیدائش پر بے حد خوش تھا۔

ابراہام نے اعلیٰزر کے سپرد کچھ کام کئے تھے تو پرانے زمانے سے ہی یہ رسم چلی آرہی ہے۔ اب تک بائبل کے جو تراجم ہوئے ہیں ان میں کنگ جمیز کے ترجمے کو بڑی اہمیت حاصل ہے اور ہمارا اردو ترجمہ تو آپ جانے ہیں اب تک یہی ہے اور اس کے مطابق لکھا ہے کہ جب انہوں نے بیٹے کو آتے دیکھا تو ”کہا یہی وارث ہے“ کلام مقدس میں لکھا ہے۔ ”جب باغبانوں نے دیکھا تو آپس میں صلاح کر کے کہا یہی وارث ہے اسے قتل کریں کہ میراث ہماری ہو جائے۔“

انہوں نے دور سے ہی بیٹے کو دیکھنے کے بعد آپس میں صلاح کی اور اس کے قتل کا منصوبہ بنا لیا۔

یہودی اُسے خدا کا بیٹا ماننے سے مُنکر تھے اور وہ اس بات کو بالکل بھی سنجیدگی کے ساتھ نہیں لیتے تھے کہ وہ خدا ہے اور ازل سے ابد تک ہے۔ وہ جانتا ہے کہ ابراہام کون ہے اور اس سارے انتظام کو ترتیب دینے میں اُس کی مرضی شامل تھی۔ لیکن وہ اُس کی اس ازلی اہمیت

سے بالکل بھی واقف نہیں ہیں۔ اسی لئے وہ اُسے کہتے ہیں کہ تُو تو بہت کم عُمر رکھتا ہے پھر تُو کیسے کہہ سکتا ہے کہ تُو نے ابراہام کو دیکھا ہے۔

ابراہام سے اسحاق پیدا ہوا اسے وعدے کا فرزند کہا کلامِ مقدس سے ایک حوالہ آپکے سامنے رکھنا چاہوں گا یہ ہے۔

یوحنا ۸ باب ۶ اور ۸ آیت

تمہارا باپ ابراہام میرا دن دیکھنے کی امید پر بہت خوش تھا چنانچہ اس نے دیکھا اور خوش ہوا یہودیوں نے اس سے کہا کہ تیری عمر تو ابھی پچاس برس کی نہیں پھر کیا تُو نے ابراہام کو دیکھا ہے۔

ابراہام خداوند پر ایمان رکھتا تھا اور اسے اس وقت امید ہوئی کہ جب فرشوں کی معرفت اسے پیغام ملا اور پھر اسکے اسحاق پیدا ہوا اور وہ خداوند کے دن کو دیکھنے کا خواہش مند تھا یہاں یسوع کا جواب دیکھئے کہ یسوع نے سوال کرنے والوں سے کہا کہ اس سے پہلے کہ ابراہام تھا وہ موجود تھا۔ آئیے ہم کچھ آگے بڑھتے ہیں اور یسوع مسیح کی شخصیت کے کچھ اور پہلوؤں کے بارے میں بات چیت کرتے ہیں۔ اور اپنے پاس موجود تحریری خاکے میں سے دیکھتے ہیں جہاں پر یوں لکھا ہوا ہے:

یسوع اور توریت

خدا نے اپنے بندہ موسیٰ کے ذریعے سے اپنی باتوں کو اپنے لوگوں کے لئے ظاہر کیا تھا اور انہیں اپنے احکامات اور اپنے قوانین عطا کئے تھے۔ جن پر عمل کرتے ہوئے وہ اپنی زندگیوں میں پاکیزگی اور سچائی کو عمل میں دیکھ سکتے تھے۔ خدا پاک ہے اور وہ اپنے لوگوں میں پاکیزگی کو بہت زیادہ پسند کرتا ہے۔ وہ چاہتا ہے کہ اُس کے لوگ جن کے درمیان میں وہ رہتا ہے وہ پاک ہوں تاکہ وہ اُن میں سکونت اختیار کرے انہیں اُن امان بخشے۔ اُس نے اپنے احکامات انہیں عطا کرتے ہوئے انہیں اپنی پہچان عطا کی تھی اور انہیں اس بات کا احساس دلایا تھا کہ وہ اُن سے کیا توقع کرتا ہے۔

توریت سے مراد ہے موسیٰ کا قانون اور یہ بڑی مقدس بات ہے جو باتیں یسوع کے بارے میں ظاہر نہیں تھیں ابھی تک جو محض پیشین گوئیاں تھیں وہ بھی توریت کا مضمون تھیں۔ توریت ہی ہمیں بتاتی ہے کہ خدا ایک ہے اور خدا کا نام یہوواہ ہے یہ سب ہم توریت کے ذریعے جانتے ہیں جو ایک مقدس کتاب ہے جسے ہم میں سے بہت سے لوگ موسیٰ قوانین کے نام سے بھی جانتے ہیں۔ اور یہ یہودی مذہب کا حصہ ہیں یسوع کو جب ہم کوڑھیوں کو شفا دیتا ہوا دیکھتے تو وہ توریت کو رد کرتا ہوا نظر آتا ہے اس لئے شریعت کے مطابق ان سے میل جول رکھنا منع تھا جبکہ یسوع ہمیں انہیں شفا دیتا ہوا نظر آتا ہے۔ یسوع نے توریت کے ایک اور حکم کی بھی پابندی نہیں کی ہے وہ سبت کے دن شفا دیتا اور سبت کو توڑتا ہوا نظر آتا جبکہ یہودیوں میں اس بات کو بہت ہے اس لئے کہ مسیح یسوع کو سبت پر بھی اختیار تھا۔

زیادہ اہم خیال کیا جاتا تھا کہ سبت کے دن کو بے حد مُقدس جانا جائے۔ لیکن خُداوند یسوع مسیح نے بہت سی ایسی باتوں کی نشاندہی کی جو کہ اُن میں پائی جاتی تھیں۔ جن میں وہ خُود بھی سبت کا خیال نہیں رکھتے تھے۔ لیکن اُس نے لوگوں کی بھلائی کو اور اُن کی شفا کو سبت پر ترجیح دی تھی۔ اور یہی وہ بات تھی جس نے یہودیوں کو اُس کے خلاف کر دیا تھا۔

ہم انجیلِ مُقدس میں سے دیکھ سکتے ہیں کہ یسوع ہمیں سبت کے دن بھی اچھے کام کرتا ہوا نظر آتا ہے۔ کنگ جمیزز تہذیب میں یسوع ناصری کی جگہ اکثر یہ لکھا ہوا نظر آتا ہے کہ یسوع نے کہا وہ اسے ایک علاقے تک محدود نہیں کرتا ہے۔ اس لئے کہ سب کچھ اس کے اختیار میں ہے وہ سب کام اختیار کے ساتھ کرتا تھا وہ شریعت سے آگے کی بات کرتا تھا۔ وہ قادرِ مُطلق تھا اور ہم جانتے ہیں اور ہم نے پڑھا ہے کہ اُس کا اختیار آسمان اور زمین میں پھیلا ہوا ہے۔ اُس کا اختیار صرف اُس علاقے لوگوں یا صرف یہودیوں تک ہی محدود نہیں تھا بلکہ وہ اُسے سارے کائنات کے لئے استعمال میں لاتا ہے۔

یسوع اور توریت

اس نے خاص طور پر طہارت کی رسومات کی شریعت کو نہیں مانا تھا (جن کا تعلق کوڑھیوں اور ان لوگوں سے تھا جنکو یہودی رد کرتے تھے) سبت کے حوالے سے اس کے اعمال پر تنقید کی جاتی تھی خدا کا کلام یسوع ناصری پر اترا کہ وہ یہ باتیں اختیار سے کرتا ہے اس میں موسیٰ کا عمل دخل نہیں ہے۔ وہ لفظی طور پر شریعت سے آگے نکل گیا تھا۔ جب اس نے کہہ دیا

تھا کہ سب کھانے والی چیزیں پاک ہیں۔ وہ اپنے اختیار کا یہاں پر استعمال کرتا ہوا دکھائی دیتا ہے۔ وہ کہتا ہے کہ میں تم سے کہتا ہوں، وہ یہ نہیں کہتا ہے کہ موسیٰ نے تم سے کہا بلکہ وہ اُس سے بڑا ہے اسی لئے وہ اختیار کے ساتھ کہتا ہے کہ میں تم سے کہتا ہوں۔

میں نے پہلے بھی ذکر کیا تھا کہ یہودیوں میں بھی بہت سے فرقے تھے۔ اُن میں بھی بہت سی باتیں تھیں جو کہ بہت حد تک مختلف اشکال اختیار کرتے ہوئے اپنے محور سے ہٹ چکیں تھیں۔ وہ مختلف فرقوں میں بٹ چکے تھے اور اُن میں بہت حد تک اختلافات پائے جاتے سو سال کے عرصے میں بہت سے رسومات ۷ سے ۵ تھے۔ کچھ تو مسیحی یہودی بھی تھے اور اور عقائد رواج پا چکے تھے۔ آج مسیحیوں کے بھی بہت سے فرقے ہیں پتا نہیں کیوں مسیحی بٹ گئے ہیں لیکن یہ حقیقت ہے کہ وہ بٹ گئے ہیں اور ہر ایک اپنے آپ کو درست ثابت کرتا ہے اور دوسرے کو غلط۔ لیکن ابھی اس بحث میں پڑنے کا وقت نہیں آئیے اپنے خداوند یسوع مسیح کو جس عنوان سے ہم دیکھ رہے ہیں اس پر غور کرتے ہیں تو ہم بات کر رہے تھے کہ یسوع مسیح اور توریت کی تو ہماری ہی طرح وہ سب اچھے یہودی تھے جو یسوع کے بارے میں مختلف رائے رکھتے تھے۔ ان میں فریسی اور ربی بھی شامل تھے وہ ہمیشہ دلائل دتے تھے کہ موسیٰ خدا کا جسے ہم ہمیشہ جاننا چاہتے تھے۔ اس نے شریعت میں ہر ایک چیز کے بارے میں قانون مقرر کئے یہاں تک کھانے پینے کے بارے میں بھی۔ لیکن یسوع مسیح کی تعلیم کھانے پینے کے بارے میں بالکل مختلف ہے۔ موسیٰ کی شریعت میں کھانے کے بارے میں

تفصیل موجود ہے جو کھانے کے انتخاب سے لے کر کھانے کے طریقوں کے بارے میں بھی اور بھی قربانی کے بارے میں بھی ہم تفصیل دیکھتے ہیں لیکن شاگردوں کے سوالوں کے جواب میں ہم یسوع مسیح کو ایسا جواب دیتے ہوئے دیکھتے ہیں جو ان کے وہم و گمان میں بھی نہ تھا۔ یسوع نے ان سے کہا کہ کھانا پیٹ کے لئے اور سب کھانے پاک ہیں جو چیز انسان کو پاک یا ناپاک بناتی ہے وہ کھانا نہیں بلکہ وہ تو انسان کا دل ہے اگر یہ کدورت سے پاک ہے اس میں حسد جھوٹ تفرقہ، کینہ اور غصہ نہیں تو یہ بالکل پاک صاف ہے مسیحی جب کلام کو دیکھتا ہے تو وہاں بہت سے کھانوں سے منع کیا گیا ہے پرانے عہد نامے میں ایسے حوالے ہمیں بکثرت ملتے ہیں اور بہت سے کھانوں سے وہاں منع بھی کیا گیا ہے پرانے عہد نامے میں بہت سے کھانے منع تھے یسوع نے اختیار کے ساتھ کماشہوت پرستی اور حسد کینہ جھوٹ یہ وہ چیزیں ہیں جو انسان کو ناپاک کرتی ہیں، مجھے اس پیغام سے مشکل نہیں۔ یسوع ایک عظیم استاد ہے جس کے پاس ہر قسم کی تعلیم ہے

میرے ساتھ کلام مقدس کی یہ آیات ضرور دیکھیں۔ توریت یسوع کی تعلم کو مانتی ہوئی نظر آتا ہے۔

یسوع ہی تکمیل ہے۔

مرقس ۷ باب کی ۱۷ سے ۲۳ آیت

اور جب وہ بھیڑ کے پاس سے گھر میں گیا تو اسکے شاگردوں نے اس سے اس تمثیل کے معنی پوچھے اس نے ان سے کہا کیا تم بھی ایسے بے سمجھ ہو؟ کیا تم نہیں سمجھتے کہ کوئی چیز جو باہر سے آدمی کے اندر جاتی ہے اسے ناپاک نہیں کر سکتی۔ اسلئے کہ وہ اسکے دل میں نہیں بلکہ پیٹ میں جاتی ہے اور مزبلہ میں نکل جاتی ہے؟ یہ کہہ کر اس نے تمام کھانے کی چیزوں کو پاک ٹھہرایا پھر اس نے کہا جو کچھ آدمی میں سے نکلتا ہے وہی اسکو ناپاک کرتا ہے، کیونکہ اندر سے یعنی آدمی کے دل سے برے خیال نکلتے ہیں۔ حرامکاریاں۔ چوریاں۔ خونریزیاں۔ لالچ۔ بدیاں۔ مکر۔ شہوت پرستی۔ بد نظری۔ بد گوئی، شیخی۔ بیوقوفی۔ یہ سب بری باتیں اندر سے نکل کر آدمی کو ناپاک کرتی ہیں۔

جبکہ یہودیوں میں اس کے بارے میں اس کے اُلٹ خیال کیا جاتا تھا۔ وہ اُن تمام باتوں کے بارے میں اپنے رائے رکھتے تھے جو کہ صرف کھانے پینے تک ہی محدود ہوتی تھیں یا جنہیں گہرائی کی یا بُنیادی باتیں تصور نہیں کیا جاتا تھا۔ لیکن یسوع مسیح نے اُن کی راہنمائی کی اور اُنہیں حقیقت سے آشنا کیا۔ اُس نے اُنہیں سمجھایا کہ اُن کا کھانا پینا اُنہیں ناپاک نہیں کرتا ہے بلکہ اُنہیں وہ باتیں ناپاک کرتی ہیں جو اُن کے دل میں سے نکلتی ہیں۔ جو اُن کے اور دوسروں کے لئے نقصان کا باعث بنتی ہیں۔

یہودی عالم جیک نیوزنر اس طرح کہتا ہے

تورہ کا معلم اپنے نام پر کہتا ہے اور تورہ خدا کے نام پر کیا کہتا ہے۔ یہ کس طرح کا تورہ ہے جو تورہ کے ذرائع کو تسلیم کئے بغیر اسکی تعلیم کو بہتر بناتا ہے۔ تعلیمات کا ذریعہ تو خدا ہی ہے۔ میں پیغام سے پریشان نہیں ہوں۔ بلکہ مجھے یہ بات لینی ہے کہ میں تو پیغام دینے والا ہوں قدیم دانشور کہتے ہیں کہ چیزیں اپنے ناموں پر لیکن بغیر دعویٰ کے تورہ کو بہتر بتاتی ہیں خدا کے نبی موسیٰ نے اپنے نام بات نہیں کی؟ بلکہ خدا کے نام کی بات کی ہے۔ یسوع مسیح نے نہ تو دانشوروں اور نہ ہی نبیوں کی طرح بات کی۔ تورہ کے بیان کردہ ڈھانچے میں ہم اپنے خیال کو بیان نہیں کر سکتے کیونکہ اس سے ہمیں سمجھ نہیں آئے گی۔

اس لئے تورہ ایک معلم سب سے الگ شائد سب سے اونچے مقام پر کھڑا نظر آتا ہے۔ لیکن مدعا یسوع مسیح کی شخصیت کو پہنچانا ہے، نہ کہ دیگر تمام تعلیمات کو

اس میدان کا خاص ماہر ای پی سینڈر متی ۸ باب کی ۱۲ اور ۲۲ آیت پر اظہار خیال کرتا ہے۔ منفی قوت کو ٹھونسنے کے لئے یہاں پر کونسی اہم چیز دیکھنا اہم ہے۔ یسوع جانتے ہوئے حکم کی نافرمانی چاہتا تھا۔ کیونکہ یہودیوں کو یہ سب کچھ خدا کی طرف سے دیا جا چکا تھا۔ کم از کم ایک بار یہ کہنا چاہتا تھا کہ اس کی پیروی کرنا پاکیزگی اور تورہ کی ضروریات سے کہیں بڑھ کر ہے۔ اس سے یہ ظاہر ہوتا ہے کہ اگر موسوی شریعت کے بغیر کام چل جاتا تو یسوع چیلنج دینے کے لئے تیار تھا۔

لیکن وہ لوگ جنہوں نے خُداوند یسوع مسیح کو جان اور پہچان لیا تھا اُنہوں نے سچائی کا اقرار کرتے ہوئے اُسے اپنا خُدا تسلیم کیا اور اُس کے خُدا ہونے کا برملا اظہار کیا تھا۔ آگے بڑھتے ہیں اور دیکھتے ہیں کہ اِس کے بعد ہماری راہنمائی کے لئے کیا پایا جاتا ہے۔

یسوع کی ذاتی حکمت

آئیے دیکھتے ہیں کہ پاک کلام میں سے یوحنا کی انجیل اُسکے ۶ باب کی ۴۲ آیت یہ نہیں کہ کسی نے باپ کو دیکھا ہے مگر جو خدا کی طرف سے ہے اس نے باپ کو دیکھا ہے۔ اور یسوع کہتا ہے کہ جس نے مجھے دیکھا ہے اس نے باپ کو دیکھا ہے۔

اُس کے شاگردوں میں سے ایک نے اُسے کہا کہ خُداوند باپ کو ہمیں دکھا یہ ہی ہمارے لئی کافی ہے۔ تو یسوع نے اُس جواب دیا کہ میں اتنی مدت سے تمہارے ساتھ ہوں۔ کیا تُو مجھے نہیں جانتا؟ پھر تُو کیوں کہتا ہے کہ باپ کو ہمیں دکھا؟ جس نے مجھے دیکھا ہے اُس نے باپ کو دیکھا ہے۔ اور پھر وہ کہتا ہے کہ پاب مجھ میں ہے اور میں باپ میں ہوں۔ اور پھر آگے بڑھتے ہیں اور دیکھتے ہیں کہ پاک کلام میں سے مزید کن حوالاجات میں سے ہماری راہنمائی ہوتی ہے۔

متی ۱۱ باب کی ۲۷ آیت میں یوں مرقوم ہے:

میرے باپ کی طرف سے سب کچھ مجھے سونپا گیا ہے اور کوئی بیٹے کو نہیں جانتا سوا باپ کے اور کوئی باپ کو نہیں جانتا سوا بیٹے کے اور اسکے جس پر بیٹا ظاہر کرنا چاہے۔

وہ یہاں پر اپنے خُدا کے درمیان پائے جانے والے گہرے تعلق کو بیان کرتا ہے۔ آئیے دیکھتے ہیں کہ یوحنا ۱۷ باب کی ۲۰ آیت میں اس طرح سے لکھا ہے:

اے عادل باپ دنیا نے تو تجھے نہیں جانا مگر میں نے تجھے جانا اور انہوں نے بھی جانا کہ تو نے مجھے بھیجا ہے اور میں نے انہیں تیرے نام سے واقف کیا اور کرتا رہوں گا۔ تاکہ جو محبت تجھ کو مجھ سے تھی وہ ان میں ہو اور میں اُن میں ہوں۔

خدا اپنی محبت کو ہم انسانوں میں دیکھنے کا خواہشمند ہے۔ وہ چاہتا ہے کہ ہم اُس کی محبت کو عملی طور پر اپنی زندگیوں میں سے ظاہر کر سکیں۔ وہ کہتا ہے کہ جیسے میں نے تُم سے محبت رکھی تُم بھی ایک دوسرے سے محبت رکھو۔

یوحنا ۱۷ باب کی ۱۸ آیت:

خدا کو کسی نے کبھی نہیں دیکھا۔ اکلوتا بیٹا جو باپ کی گود میں ہے اُسی نے ظاہر کیا۔

داؤد کی نسل میں سے ایک بادشاہ

فریسوں کے لئے اس کا ایک پھندہ

متی ۲۲ باب ۴۱ سے ۴۶ آیت:

اور جب فریسی جمع ہوئے تو یسوع نے ان سے پوچھا، کہ تم مسیح کے حق میں کیا سمجھتے ہو؟
وہ کس کا بیٹا ہے؟ اُنہوں نے اُس سے کہا داود کا۔ اُس نے کہا پس داؤد روح کی ہدایت سے
کیونکر اسے خداوند کہتا ہے کہ

خداوند نے میرے خداوند سے کہا

میری دہنی طرف بیٹھ

جب تک میں تیرے دشمنوں کو تیرے پاؤں کے نیچے نہ کر دوں؟
پس جب داؤد اُس کو خداوند کہتا ہے تو وہ اسکا بیٹا کیونکر ٹھہرا؟ اور کوئی اسکے جواب میں
ایک حرف نہ کہہ سکا اور نہ اس دن سے پھر کسی نے اس سے سوال کرنے کی جرات کی۔
کسی کو بھی اس سے سوال کرنے کی جرات نہ ہوئی۔ دُنیا نہیں جانتی لیکن وہ جانتا ہے
کسی نے خدا کو دیکھا لیکن جس پر خدا نے ظاہر کیا ہے وہ بالکل منفرد ہے ایسا وہ نبی سے
بڑھکر تھا وہ بادشاہ سے بڑھکر تھا۔ بہت سے اپنی باتوں سے الجھنے کی کوشش کرتے ہیں اور
ایسا ہی یہ بھی ایک سوال تھا

اور اس حوالے میں ہم اسے پڑھ سکتے ہیں۔ یہاں ہمیں یہ ایک پھندہ ہی محسوس ہوتا ہے
وہ مختلف طرح سے مختلف باتوں سے اُسے پھنسانے کی کوشش کرتے تھے۔ کیونکہ وہ ہر وقت
اسی تلاش میں رہتے تھے۔ اُن کے دل سخت ہو چکے تھے وہ اُنہوں نے کبھی اُس کی باتوں کا
یقین نہیں کیا تھا اور نہ ہی کبھی اُس کی طرف رجوع لائے تھے بلکہ وہ مُثبت باتوں کو بھی

منفی رنگ دیتے ہوئے اُسے پھنسانے اور لاجواب کرنے کی کوشش میں رہتے تھے۔ لیکن یسوع اُن کے دلوں سے واقف تھا اور جانتا تھا کہ درحقیقت اُن کی نیت کیا ہے۔ متی ۱۷ باب ۲۴ سے ۲۷ آیت:

اور جب کفر نخوم میں آئے تو نیم مثقال لینے والوں نے پطرس کے پاس آکر کہا کیا تمہارا استاد نیم مثقال نہیں دیتا؟ اس نے کہا ہاں دیتا ہے اور جب وہ گھر میں آیا تو یسوع نے اسکے بولنے سے پہلے ہی کیا اے شمعون تو کیا سمجھتا ہے؟ دنیا کے بادشاہ کن سے محصول یا جزیہ لیتے ہیں؟ اپنے بیٹوں سے یا غیروں سے؟ جب اس نے کہا غیروں سے تو یسوع نے اس سے کہ پس پیٹے بری ہوئے لیکن مبادا ہم اُنکے لئے ٹھوکر کا باعث ہوں تو جھیل پر جا کر بنسی ڈال اور جو جھلی پہلے نکلے اسے لے اور جب تو اسکا منہ کھولیگا تو ایک مثقال پائیگا وہ لیکر میرے اور اپنے لئے انہیں دے۔

یہ رومن ٹیکس نہیں تھا بلکہ یہ ایک ایسا ٹیکس تھا جو ہر ایک یہودی ادا کرتا تھا اور یسوع یہ بھی کہہ سکتا تھا کہ یہ سب میرا ہے میں یہ جزیہ ادا نہیں کروں گا بلکہ اس نے قدرت اور اختیار سے ممکن کیا مچھلی سے وہ مثقال حاصل کیا گیا وہ ایسی مچھلی کونسے جزیرے سے آئی تھی ہو سکتا ہے بہت سے اس غیر اہم موضوع پر ہی سوچتے رہیں لیکن یہاں اہم بات ہے کہ یسوع نے گو کہ وہ کل اختیار رکھتا تھا اس جزیہ یا ٹیکس دینے کی نفی نہیں کی بلکہ ایک اور جگہ

ہم دیکھتے ہیں کہ لکھا ہے کہ جو قیصر کا ہے وہ قیصر کو اور جو خدا کا ہے خدا کو ادا کرو اور یہ بات اس شیشہ پر تھی جو اس سکے پر تھی اور انسان خدا کی شیشہ پر ہے۔

سب سے اہم بات یہ ہے کہ یسوع چاہتا ہے وہ تابعداری کرے وہ تابعداری سکھا رہا تھا۔ وہ یقیناً یسوع کے جواب سے مطمئن تھے

اس حوالے سے سبھی واقف ہیں

حقیقی بیٹا

آئیں ہم خداوند یسوع مسیح کے تعلق سے خدا کے داؤد سے کئے جانے والے عہد پر غور کرتے ہیں جو کہ ۲ سموئیل ۷ باب ۱۲ سے ۱۶ آیت میں یوں مرقوم ہے:

اور جب تیرے دن پورے ہو جائینگے اور تو اپنے باپ دادا کے ساتھ سو جائیگا تو میں تیرے بعد تیری نسل کو جو تیرے صلب سے ہوگی کھڑا کر کے اسکی سلطنت کو قائم کرونگا وہی میرے نام کا ایک گھر بنائیگا اور میں اسکی سلطنت کا تخت ہمیشہ کے لئے قائم کرونگا اور میں اسکا باپ ہونگا اور وہ میرا بیٹا ہوگا اگر وہ خطا کرے تو میں اسے آدمیوں کی لاٹھی اور بنی آدم کے تازیانوں سے تنبہ کرونگا پر میری رحمت اس سے جدا نہ ہوگی جیسے میں نے اسے ساؤل سے جدا کیا جسے میں نے تیرے اگے سے دفع کیا۔ اور تیرا گھر اور تیری سلطنت سدا بنی رہیگی تیرا تخت ہمیشہ کے لئے قائم کیا جائیگا۔

نئے عہد نامے میں پڑھتے ہوئے ہم جانتے ہیں کہ یہ یسوع مسیح کے بارے ہے لیکن داود سمجھا کہ شاید یہ سلیمان کے بارے میں کہا گیا ہے جبکہ ایسا نہیں تھا۔

۱۔ توارخ ۲۸ باب ۴ سے ۱۰ آیت

تو بھی خداوند اسرائیل کے خدا نے مجھے میرے باپ کے سارے گھرانے میں سے چن لیا کہ میں سدا اسرائیل کا بادشاہ رہوں کیونکہ اس نے یہوداہ کو پیشوا ہونے کے لئے منتخب کیا اور یہوداہ کے گھرانے میں سے میرے باپ کے گھرانے کو چنا ہے اور میرے باپ کے بیٹوں میں سے مجھے پسند کیا تاکہ مجھے سارے اسرائیل کا بادشاہ بنائے۔ اور میرے سب بیٹوں میں نے مجھے بہت سے بیٹے دئے ہیں) اس نے میرے بیٹے سلیمان کو پسند کیا سے (کیونکہ خداوند خداوند کی سلطنت کے تخت پر بیٹھے اور اس نے مجھ سے کہا کہ تیرا بیٹا تاکہ وہ اسرائیل پر سلیمان میرے گھر اور میری بارگاہوں کو بناؤ گا کیونکہ میں نے اسے چن لیا ہے کہ وہ میرا بیٹا ہو اور میں اس کا باپ ہوں گا۔ اور اگر وہ میرے حکموں اور فرمانوں پر عمل کرنے میں ثابت قدم رہے جیسا آج کے دن ہے تو میں اسکی بادشاہی ہمیشہ تک قائم رکھوں گا۔ پس اب سارے اسرائیل یعنی خداوند کی جماعت کے رو برو اور ہمارے خدا کے حضور تم خداوند اپنے خدا کے سب حکموں کو مانو اور انکے طالب ہو تاکہ تم اس اچھے ملک کے وارث ہو اور اسے اپنے بعد اپنی اولاد کے واسطے ہمیشہ کے لئے میراث چھوڑ جاؤ اور تو اے میرے بیٹے سلیمان اپنے باپ کے خدا کو پہچان اور پورے دل اور روح کی مستعدی سے اسکی عبادت کر کیونکہ خداوند سب

دلوں کو جانچتا ہے اور جو کچھ خیال میں آتا ہے اسے پہچانتا ہے اگر تو اسے ڈھونڈے تو وہ تجھکو مل جائیگا اور اگر تو اسے چھوڑے تو وہ ہمیشہ کے لئے تجھے رد کردیگا۔ سو ہوشیار ہو کیونکہ خداوند نے تجھکو مقدس کے لئے ایک گھر بنانے کو چنا ہے۔ سو ہمت باندھ کر کام کر۔

ابنِ آدم کا ذکر ہم پڑھتے ہیں اور یوحنا کی کتاب میں ہم ذکر پڑھتے ہیں ابنِ آدم خدا کے دہنے بیٹھا ہے۔ اور اسکے ساتھ تخت پر ہے کہ رحم کرے اور فضل کرے۔

دوسرے لفظوں میں ہم کہہ سکتے کہ یہودی یہ جانتے تھے کہ وہ سیلمان نہیں ہے لیکن داود کو امید تھی کہ وہ اس کا بیٹا ہوگا۔ پرانے عہد نامے میں ہم ذکر پڑھتے ہیں ابراہام کا بیٹا جس کا خدا نے وعدہ کیا اور اسے عطا کیا، داود کا بیٹا اور اب خدا کا بیٹا یسوع مسیح جو مسیحا ہے یہودی اب اس تعلق کو قائم رکھنے کی کوشش کرتے ہیں، جیسے کوئی کسی اہم شخصیت کے بارے میں کہے کہ وہ فلاں میرا کزن ہے رشتہ دار ہے۔ ایسا کزن جو کاہن ہوں بادشاہ ہو۔ ابنِ آدم بطور ایک شخص دانی ایل میں اسکا ذکر ہے۔ وہ انسان ہوگا۔ جو ہمشت میں خدا کے ساتھ ہے۔ یہودی کس کی طرح دیکھتے ہیں۔ کیا وہ اسے ایک خدا کی طرح دیکھتے ہیں کہ وہ رحیم خدا ہے، رحم کے لئے، عدالت کے لئے۔ دانی ایل کی کتاب میں ہم ذکر پڑھتے ہیں ابنِ آدم کا آنا کس لئے ہوا۔ ابنِ آدم دنیا کو نیا بنانے کے لئے آیا ہے یہ نئے عہد کی بات ہے اس یہودیوں کے

سے خاص تعلق رکھتا ہوگا یسوع بادشاہ ہوگا ایسا بادشاہ جو مخلصی دینے والا ہو اور اسکے پاس سارا اختیار ہوگا سب اختیار اس کے پاس ہے کیا انہوں نے اسے پہچانا کہ وہ کون تھا۔ وہ داؤد سے بڑھکر تھا۔

متی ۲۸ باب میں لکھا ہے یسوع مسیح نے کہا کہ زمین اور آسمان کا کل اختیار مجھے دیا گیا ہے۔

مسیح یسوع کو زمین و آسمان پر پورا پورا اختیار تھا وہ طوفان کو چھڑک کر تھما دیتا تھا۔ اس نے مردوں کو بڑے اختیار سے زندہ کیا وہ زندگی دینے پر قادر تھا وہ یقیناً زمین اور آسمان پر اختیار رکھتا تھا۔

یہودی ایک ایسے بادشاہ کا انتظار کر رہے تھے جو ایک نیا عہد قائم کرے گا۔ اور اسرائیلی اسے داود کے بیٹے کے نام سے جانتے ہیں، وہ نہیں جانتے تھے کہ وہ صلیب اٹھائے گا ان کے لئے وہ خیال کرتے تھے کہ جب اُن کا تو وہ ایک ایسا بادشاہ ہونے والے تھا جو حکومت کرے گا۔ بادشاہ آئے گا تو وہ انہیں رومیوں کی تسلط سے آزادی دلوائے گا۔ اُن کی نظر میں اُسکی بادشاہت اس زمین کی تھی۔ لیکن وہ حقیقت سے واقف نہیں تھے کیونکہ اُس کی بادشاہت ابدی بادشاہت ہے جس کا آخر نہ ہوگا۔ اُس کی بادشاہت میں امن ہوگا اور کوئی کسی کو نقصان نہیں پہنچا پائے گا۔ اُس کے چنے ہوئے اور برگزیدہ خدا باپ کی حضوری میں اُس کے ساتھ

رہیں گے اور اُس کے چہرہ کے نور سے مُنور رہیں گے۔ وہاں پر رات نہ ہوگی اور نہ ہی وہاں پر سورج کی روشنی کی ضرورت ہوگی کیونکہ اُس کی جلال سے سب کچھ منور اور روشن ہوگا۔

اسکی منفردیت ہمیں ہر ایک بات میں نظر آتی ہے کوئی بھی اس کے جیسا نہیں ہے یسوع مسیح عظیم استاد تھا یا کیا وہ محض ایک استاد تھا اس بات پر غور کریں ، تو پہلے ہمیں استاد کے کام کو دیکھنا ہوگا کہ استاد کیا کام کرتا ہے ۔ اور اس کی تعلیم کیا بیان کرتی ہے ؟ استاد اپنی ذات کو اپنے شاگردوں کے لئے محدود بنا لیتا ہے اور جو استاد اپنے شاگردوں کو سکھاتا ہے کہ اپنی ہر ضرورت اور تمام معاملات میں فقط اسی پر اعتماد کریں ، ایسے استاد کو اچھا استاد نہیں کہا جاسکتا ہے۔ لیکن یسوع مسیح کا طرزِ عمل ہمیں مخنف نظر آتا ہے ۔ اس نے اپنے شاگردوں کو ان کی اہلیت سے بڑھ کر صلاحیتیں دیں۔

اور صرف یہ ہی نہیں بلکہ اُس نے اُن کے ساتھ ابدی محبت کو قائم کیا جس کا عملی ثبوت اُس نے اُن کے سامنے پیش کیا تھا۔ وہ خُدا کا اکلوتا پیارا بیٹا تھا۔ جسکی گواہی ہمیں خُدا کے پاک کلام میں سے واضح ملتی ہے۔

اکلوتا بیٹا

ایو حنا ۴ باب کی ۹ آیت

جو محبت خدا کو ہم سے ہے وہ اس سے ظاہر ہوئی کہ خدا نے اپنے اکلوتے بیٹے کو دنیا میں بھیجا تاکہ ہم اس کے سبب سے زندہ رہیں

اور پھر ہم دیکھ سکتے ہیں کہ خُدا نے آسمان اور زمین کا کُل اختیار اُسے سونپ رکھا ہے۔ وہ ہی اِس سب کُچھ کا اصلی وارث ہے۔ آئیے ہم اپنی راہنمائی کے لئے پاک کلام میں سے دیکھتے ہیں۔

اصلی وارث

لوقا ۲۰ باب کی ۱۳ اور ۱۴ آیت

اِس پر تانکستان کے مالک نے کہا کہ کروں ؟ میں اپنے پیٹے کو بھیجوں گا۔ شاید اسکا لحاظ کریں جب باغبانوں نے اسے دیکھا تو آپس میں صلاح کر کے کہا یہی وارث ہے اسے قتل کریں کہ میراث ہماری ہو جائے۔

اور پھر آگے بڑھتے ہیں اور دیکھتے ہیں کہ

عبرانیوں ۱ باب ۱ اور ۲ آیت میں ہماری راہنمائی کے لیے یوں مرقوم ہے:

اگلے زمانے میں خدا نے باپ دادا سے حصہ بہ حصہ اور طرح بہ طرح نبیوں کی معرفت کلام کر کے اِس زمانہ کے آخر میں ہم سے پیٹے کی معرفت کلام کیا جسے اِس نے سب چیزوں کا وارث ٹھہرایا اور جس کے وسیلے سے اِس نے عالم بھی پیدا کئے۔

یہ آیت اِس بات کی گواہی دیتی ہے کہ اِس کائنات کا سارا نظام اُس کے اختیار میں ہے اور وہ ہی سب چیزوں کا اصلی وارث ہے۔

انسانی اختیار سے کہیں بڑھ کر

متی ۲۸ باب کی ۱۸ آیت

یسوع نے پاس آکر ان سے باتیں کیں اور کہا کہ آسمان اور زمین کا کل اختیار مجھے دیا گیا ہے

متی ۱۱ باب کی ۲۷ آیت

میرے باپ کی طرف سے سب کچھ مجھے سونپا گیا ہے اور کوئی بیٹے کو نہیں جانتا سوا باپ کے اور کوئی باپ کو نہیں جانتا سوا بیٹے کے اور اسکے جس پر بیٹا اسے ظاہر کرنا چاہے۔

انسیوں ۱ باب ۲۰ سے ۲۳ آیت

جو اس نے مسیح میں کی جب اسے مردوں میں سے جلا کر اپنی دہنی طرف آسمانی مقاموں پر بٹھایا اور ہر طرح کی حکومت اور اختیار اور قدرت اور ریاست اور ہر ایک نام سے بہت بلند کیا جو نہ صرف اس جہان میں بلکہ آنے والے جہان میں بھی لیا جائیگا۔ اور سب کچھ اسکے پاؤں تلے کر دیا اور اسکو سب چیزوں کا سردار بنا کر کلیسیا کو دے دیا یہ اسکا بدن ہے اور اسی کی معموری جو ہر طرح سے سب کا معمور کرنے والا ہے

مسیح یسوع سے پہلے دنیا نے بے شمار بادشاہ اور جابر دیکھے ہیں کسادیوں، مصریوں اور ہندوں کی تاریخ میں کئی بڑے دانا اور جادو گروں کا ذکر ہے لیکن ان میں کون ایسا ہوا جس نے اپنی زندگی میں اپنی موت اور پھر مردوں میں سے جی اٹھنے کی پیش گوئی کی۔ مسیح کی صلیب اور

اسکے بدن کی قیامت سے زیادہ کونسی بات نے بنی آدم کو بقا کا یقین دلایا وہ مسیح یسوع ہی ہے
مسیح یسوع کی الوہیت اس کے عظیم کاموں سے ظاہر ہوئی ہے۔

مسیح خدا کا کلمہ اور خدا کی قدرت ہے، انسان کی بنائی ہوئی چیزیں ختم ہوتی جاتی ہیں مسیح کا
کلام باقی ہے۔

آئیے دعا کریں اس وقت ہم اس خدا کے حضور سر بسجود ہیں جو تمام دُنیا کا خالق اور مالک ہے
جس نے انسان سے اس قدر محبت رکھی کہ اپنا اکلوتا بیٹا بخش دیا تاکہ اس پر ایمان لا کر
ہر ایک نجات پائے اور ہلاک نہ ہو۔ اس نے ہمارے لئے یسوع مسیح کو اس دنیا میں نبی بنا
کر نہیں بھیجا، کوئی بڑا استاد بنا کر نہیں بھیجا۔ بلکہ وہ اس کا بیٹا تھا۔ خدا نے اسے جہان کی
مخلصی کے لئے بھیجا اے خداوند اس بات کے لئے تیرا شکر ہو۔ کہ وہ سب سے بڑھکر ہے۔
ابدآلاد اسی کے وسیلے سے اور اسی کے ساتھ باپ کی اور روح القدس کی عزت اور قدرت اور
تمجید ابدالاباد ہوتی رہے۔ آمین

